

Synchron

Zpravodaj Českého filmového a televizního svazu **FITES**

- Ze života FITESu • Česká televize má nové kreativní šéfy • Loučíme se s Petrem Ruttnerem a Jiřím Mikeškem • Kulatiny Jarmily Šusterové a Vadima Petrova • Finále Plzeň a další festivaly
- Rozhovory s E. Vášáryovou a rodinným klanem Trojanů • Servis pro filmové profesionály

Sága rodu Trojanů: Ladislav + Ondřej + Ivan a jejich filmy na Finále Plzeň 2012

ANIFEST

MEZINÁRODNÍ FESTIVAL ANIMOVANÝCH FILMŮ ANIFEST

26/4 – 1/5 2012

ČESKÁ REPUBLIKA, TEPLICE A DUCHCOV

SLAVÍME 100. VÝROČÍ NAROZENÍ

JIŘÍHO TRNKY – MAGII FILMOVÉ LOUTKY

WWW.ANIFEST.CZ

POŘÁTEL:

HLAVNÍ PARTNEŘ:

ZÁ FIANČNÍ PŘÍSPĚVÍ:

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNEŘ:

HSTITEL:

OFICIÁLNÍ SPONZOR:

PARTNEŘ:

MEDIÁLNÍ PARTNEŘ:

AUDIOVideo score

Jaro je tady, chtělo by se říct spolu s každoročním tradičním vzkazem Ludvíka Vaculíka čtenářům. A zdá se, že bude pěkně rušné, alespoň ve filmové a televizní branži. Po republice se uskutečnilo už několik filmových festivalů – Jeden svět, Febiofest, jiné jsou na spadnutí, jako například Finále Plzeň, Anifest, Anifilm či Dny evropského filmu. Ale zdaleka nejde jen o filmové přehlídky, ty jsou koneckonců každý rok, ale o důležité koncepční, legislativní i organizační dění, které pro nejbližší budoucnost zřejmě ovlivní stav filmové a televizní tvorby. Některé připomeňme: návrh zákona o audiovizí prošel v parlamentu do druhého čtení. Poslanecká sněmovna schválila nových deset členů Rady Státního fondu ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie; kolem některých jmen jsou, pravda, otázky, ale horší je, že se mnozí také obávají, aby do fondu plynule přitékalo potřebné množství peněz. Nové vedení České televize zveřejnilo šéfy kreativních skupin; na některé naše návrhy – tj. FITESu a ARASu – slyšelo, na jiné nikoliv. Z poměrně nedávno ustaveného kolegia ředitele ČT odešel režisér Jiří Svoboda, s napětím se očekává, zda to předčasně „nevzdá“ i někdo další z tohoto poradního orgánu. Neveselá zpráva přišla ze Zlína, kde končí Zlínská filmová škola; nemá totiž dost finančních prostředků na další provoz...

K dobrým zprávám naopak patří, že v poslední době se objevilo několik kvalitních a sympatických uměleckých počinů: snímek mladého talentovaného režiséra Olma Omerza Příliš mladá noc to dotáhl až na Berlinale, potěšily televizní film Víta Olmera Vůně kávy, dokumenty Josefa Čísařovského Pátá čtvrť: zmizelé město pražské či Petra Slabého Rok konopí. Slavná režisérka Agnieszka Hollandová, která k mnoha svým oceněním a vyznamenáním přidala na letošním Febiofestu Kristiána za přínos světové kinematografii, natáčí v Česku třídílný televizní film Hořící keř na motivy příběhu Jana Palacha. Vyšlo také několik zajímavých knih o filmu a televizi.

To vše i další skutečnosti a události zaznamenáváme a budeme je i nadále průběžně sledovat. Hlavní je, že profesní organizace, ať je to náš FITES či partnerský ARAS, se aktivně podílí na dění kolem filmu a televize, vyjadřují názory a řeší personální obsazení důležitých orgánů, navrhuje do nich nesporné tvůrčí osobnosti, korespondují s orgány a institucemi, účastní se důležitých jednání, iniciují pracovní schůzky i diskuse. Škoda, že ministryně kultury odřekla svoji původně přislíbenou účast na aktuálním Čtvrtletníku FITESu, o akci samozřejmě v tomto čísle informujeme. „Promeškali jsme příležitost systémově podpořit dva z nejvýraznějších projevů lidské svobody, totiž vzdělání a tvorbu autentických kulturních hodnot,“ posteskl si v nedávné esejí příznačně nazvané *Mor můžeme zastavit* dramatik Milan Uhde, mimochodem člen Rady České televize. Toť se ví, že můžeme; musíme.

Všem nám jde přece o to, aby čeští tvůrčí a producenti měli dostatečný prostor, příležitost a finanční prostředky pro realizaci kvalitních projektů. Přejeme vám pěkné Velikonoce a vůbec celé jaro.

Redakce a redakční rada Synchronu

Obsah

- 2 66. Čtvrtletník FITESu
- 3 Korespondence FITESu
- 4 Rada Fondu ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie má nové členy
- 5 Nové kreativní skupiny ČT a jejich šéfové
- 10 Odešel režisér Petr Ruttner
- 11 Loučení s Jiřím Mikeškem
- 11 Vadim Petrov slaví osmdesátku
- 11 Výročí narození Zdeňka Lišky
- 12 Jubileum Jarmily Šusterové
- 13 Finále Plzeň – svátek českého filmu
- 14 AniFest, Dny evropského filmu
- 15 Ohlédnutí za zdařilými festivaly Jeden svět a Febiofest
- 16 Výsledky Českého lva 2011
- 17 Slovenský Igric
- 18 Kritický obzor: film Čtyři slunce
- 20 O českém filmu pro děti a mládež
- 21 Osmdesát let Barrandova
- 22 Černé ovce se zrodily před dvaceti lety
- 23 Naše rozhovory: Emília Vášáryová, Ladislav, Ondřej a Ivan Trojanovi
- 25 Recenze knihy Jana Němce Nepodávej ruku číšníkovi
- 26 Servis pro filmové profesionály: Nové knihy, semináře aj.
- 28 Nové kino 2012, odkazy a doporučení
- ... a další čtení

Autoři fotografií: Liba Taylor, Andrej Barla, Markéta Pilátová, archiv ČT, Cineart TV Prague, Negativ, Barrandov Studio, archiv Jana Němce, Markéta Pilátová, Ivan Vala, Finále Plzeň, Jan Silvar, Zbyšek Vondrášek, fdb.cz, archiv festivalu Ostrava kamera oko, Lucky Man Films.

POZOR!!!

POZOR!!!

POZOR!!!

ZMĚNA TRADIČNÍHO MÍSTA KONÁNÍ

Valná hromada

Českého filmového a televizního svazu FITES

se koná ve čtvrtek 12. 4. 2012 od 17 hod.

v Malostranské besedě, 2. patro – Videokavárna **TREK BAR**

Malostranské náměstí 35/21, Praha 1

Témata: FITES – smysl existence, činnost,

co členové od FITESu očekávají, volby

SYNCHRON, časopis Českého filmového a televizního svazu FITES, Pod Nuselskými schody 3, 120 00 Praha 2, internetová adresa: www.fites.cz, kontakty: info@fites.cz, produkce@fites.cz, redakce@fites.cz, uctarna@fites.cz. Číslo účtu u Komerční banky Praha-východ je 26831021/0100.

Řídí redakční rada: Jarmila Cysařová, Zdena Čermáková, Daniel Růžička, Jana Tomsová. Redakce: Tomáš Pilát (šéfredaktor), Agáta Pilátová, kontakt: redakce@fites.cz, tomas.pilat@rozhlas.cz, agata.pilatova@tiscali.cz.

Sazba a grafická úprava Nataša Allramová, tisk Agentura Jiří Brůna JB, j.bruna-tisk@seznam.cz. Vychází 6x ročně za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Nadace ČLF. Evidence MK ČR č. E 13763. ISSN 1213-9181. Inzerce zajišťuje CLOWN CZ, Václavské náměstí 19, 110 00 Praha 1, telefon: 608 379 340, roman.slosr@clown.cz. Expedice DUPRESS Podolská 110, 147 00 Praha 4, tel. 241 433 396, 721 407 486.

Toto číslo bylo dáno do tisku 22. února 2012. Předplatné 600 Kč (včetně poštovného) je pro členy Fitesu zahrnuto v členském příspěvku.

V tomto oddíle *Synchronu* se věnujeme činnosti, kterou FITES vyvíjí. Korespondenci, kterou vedeme, tentokrát doplňujeme zprávami o událostech, kterých se naše dopisy a reakce týkají.

ČTVRTLETNÍK O FONDU KINEMATOGRAFIE A MEDIÁLNÍCH RADÁCH

Čtvrtletník FITESU s datem 27. března 2012 a pořadovým číslem 66. se poprvé konal v příjemném Trick baru v Malostranské besedě; ač má zdejší sál větší kapacitu než dosavadní místo našich tematických schůzek MAT, účastníci jej zcela zaplnili. O to víc lze litovat, že původně ohlášený host, ministryně kultury Mgr. Alena Hanáková, se omluvila a nepřišla. Přesto ale na většinu plánovaných témat došlo. Dr. Helena Fraňková, ředitelka odboru médií a audiovizu MK ČR, která ministryni zastoupila, byla o problémech plně informována; ostatně podkladové materiály a vesměs i definitivní podoba výstupů vč. zákona o kinematografii vznikly stejně na jejím pracovním stole. Jen škoda, že její vystoupení bylo poznamenáno časovou tísní – za necelou hodinu odešla na zasedání APA. Pokud se chtěl někdo z pléna ke konkrétním bodům vyjádřit, musel si vzít slovo uprostřed úvodního výkladu. Což naštěstí ihned pochopil a flexibilně akceptoval moderátor Radko Kubičko, který vůbec řídil Čtvrtletník kvalifikovaně a s profesionální pohotovostí.

Helena Fraňková se věnovala nejprve Fondu kinematografie. Hovořila o navrhování kandidátů na členy Rady fondu, objasnila, jak seznam vzniká, jak se zpracovává, kdo zasílá jednotlivé návrhy atd. Mluvila dále o příštím

fungování Fondu – ten totiž přišel o zhruba 150 milionů korun, jež jí dosud posílala Česká televize. Podle ředitelky bude Fond nadále pracovat a přijímat žádosti, byť bude disponovat menším objemem peněz (než do něj začnou přitékat finance z privátních televizí). Dalším tématem se staly mediální rady, politické tlaky na jejich složení a otázka, zda by je vůbec měl volit parlament. V průběžné diskusi vystoupili s podněty a připomínkami mj. Ivan Biel (jak zaručit kvalitu osobností, navržených a zvolených do rad, zejména do Rady Fondu kinematografie) a dr. Jarmila Cysařová (členství v radách by mělo být čestné jako v některých jiných zemích, pak je lepší záruka, že v nich budou lidé, jimž na práci záleží z jiných než finančních důvodů).

Po odchodu ředitelky Fraňkové pokračovala diskuse s Terezou Czesany Dvořákovou, členkou rady Fondu kinematografie; hovořila o svých zkušenostech z práce v radě, i o názorech na její fungování v období, kdy jeho možnosti budou omezené.

Stenografický záznam průběhu Čtvrtletníku najdete v příloze tohoto čísla.

-ap-

Čtvrtletník moderoval Radko Kubičko

Zaplněné auditorium

Diskutuje Ivan Biel

Dr. Helena Fraňková, ředitelka odboru médií a audiovizu MK ČR

Asociace režisérů a scenáristů
Karlovo nám. 13

120 00 Praha 2
info@aras.cz
IČ: 70909841. č.ú. 26735021/0100

Český filmový a televizní svaz
Pod Nuselskými schody 3

120 00 Praha 2
info@fitos.cz
IČ 00417530 č.ú. 25831321/0100

Ing. arch. Václav Menci
Sněmovni 4
118 26 Praha 1

V Praze dne 12.3.2012

Vážený pane předsedo,

Asociace režisérů a scenáristů a Český filmový a televizní svaz FITES se na Vás obrací s žádostí, abyste při volbě, doplňující členy Rady ČT, vyhověl návrhu našich profesních organizací a řfo výběru. přijali našeho kandidáta.

Je jím Mgr. Miroslav Balaščík, Ph.D, šéfredaktor brněnského Hosta, časopisu i nakladatelství, vysokoškolský pedagog Masarykovy univerzity. Jsme přesvědčeni, že by správně doplnil ty radní ČT, kteří se dobře orientují v problematice, kterou mají kontrolovat.

Díky poslední volbě v loňském roce byla Rada doplněna hodnověrnými členy a doufáme, že Poslanecká sněmovna i tentokrát zvolí kandidáty organizací, odpovídajících závažnosti volby do orgánu veřejné služby.

Zároveň věříme, že v tomto roce Parlament ČR vyhověl naší žádosti z konce roku 2010 a změní zákon o volbách do rad institucí veřejné služby.

žádáme Vás o zvážení našeho návrhu, s pozdravem

ARAS
Ljuba Václavová
předsedkyně

FITES
Olga Sommerová
místopředsedkyně

Na vědomí :

Miroslava Němcová
předsedkyně PS PČR

Kateřina Křlasnová
místopředsedkyně PS PČR

Alena Hanáková
ministryně kultury ČR

Asociace režisérů a scenáristů
Karlovo nám. 19
120 00 Praha 2
info@aras.cz
IČ: 70969841 z u : 26735021/0100

Český filmový a televizní svaz
Pod Nuselskými schody 3
120 00 Praha 2
info@fites.cz
IČ: 00417530 z u : 26831021/0100

Vážená paní
Mgr. Alena Hanáková
ministryně kultury
Ministerstvo kultury

V Praze 14. 3. 2012

Vážená paní ministryně,

profesní organizace FITES (Český filmový a televizní svaz) a ARAS (Asociace režisérů a scenáristů) jsou hluboce znepokojeny zprávami, že politické strany, doprvé v dějinách České republiky, při nominacích do Rady Státního fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie, hodlají obejít návrhy profesních organizací.

Práce ve Fondu je vysoce odbornou činností, a proto návrhy profesních organizací byly vždy respektovány natolik, že ministra kultury byly naše návrhy vždy předloženy. Stranické nominace samozřejmě také hrály svou roli, ale nikdy ne tak zásadní.

Jsme zneklidněni zprávou, že do Rady fondu hodlají poslanci nominovat Mgr. Ivanu Denčevovou, dlouholetou spoluhlavitelku firmy RTA, obchodní Jaroslava Berky (výpis z Obchodního rejstříku), a zároveň osobu spojenou se skandálem v Národním technickém muzeu (viz zpráva Transparency International o auditu v NTM).

Rada má být složena z významných osobností kultury, což Mgr. Denčevová rozhodně není.

Doručíme se na Vás s plnou vážností, aby osud české kinematografie nebyl v rukou diletantů, kteří v tomto oboru nemají pražádnou zkušenost, respekt, natož kvalifikaci.

Ljuba Václavová
předsedkyně
Asociace režisérů a scenáristů

Olga Sommerová
místopředsedkyně
Filmový a televizní svaz

SLOŽENÍ RADY FONDU ČR PRO PODPORU A ROZVOJ ČESKÉ KINEMATOGRAFIE

Poslanecká sněmovna odhlasovala 10 nových členů do rady Státního fondu ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie. Jsou jimi: Jaromír Kallista, Vladimír Soják, Tereza Czesany Dvořáková, Ludvík Klega, Jiří Voráč, Petr Víték, Pavel Dragoun, Zdena Štěpánková, Jana Škopková, Silvie Legnerová

V radě zůstávají tři radní, zvolení již loni v prosinci: Zuzana Kopečková, Tereza Brdečková, Jana Tomanová.

-red-

ŠÉFOVÉ KREATIVNÍCH SKUPIN ČESKÉ TELEVIZE

Česká televize oznámila jména čtrnácti vybraných kandidátů na pozice šéfů tvůrčích producentských skupin České televize, kteří byli vybráni na základě výběrového řízení. Odborné komise zhodnotily všech 85 došlých strategických projektů a doporučily generálnímu řediteli vybrané osobnosti. Ten jim po osobních pohovorech nabídl spolupráci. Pro pozice kreativních producentů tvůrčích producentských skupin (TPS) oslovila ČT tyto osobnosti (v abecedním pořadí):

David Jungmann

TPS tvorby pro národnostní, etnické a jiné menšiny

S Českou televizí spolupracuje od roku 1991. Od roku 2006 pracuje jako dramaturg a výkonný producent Krajského festivalu, je spoluautorem projektu Pestrý svět – Colourful World. Jeho tvůrčí skupina se chce věnovat problematice menšin žijících v Česku, pro které jsou určeny pořady menšinové tvorby v národních jazycích. Zároveň chce ale podpořit diskusi uvnitř komunit v ČR i mezi nimi navzájem. Cílem je povzbudit zájem všech obyvatel, aby se zapojili do debaty o životě všech typů menšin žijících v ČR. Cyklus pořadů se bude věnovat tématům: Neviditelné menšiny, Stereotypy ve vnímání menšin, Menšiny jako sociální problém, Menšiny jako zdroj pobavení či Začlenění menšin do většinové společnosti. Mottem jeho pracovní skupiny je: „Spojovat lidi v moderním evropském státě“.

Petr Kubica

TPS společenské publicistiky a dokumentaristiky

Pedagog FAMU Katedry dokumentární tvorby, spoluzakladatel a programový ředitel Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů Jihlava, spoluzakladatel a dramaturg Filmového trhu East Silver přesvědčil hodnotící komisi svou vizí tvůrčí skupiny zaměřující se na společenskou publicistiku a dokumentaristiku. Cílem tvůrčí skupiny je dokumentární tvorba přemýšlející o historických, ekonomických, sociálních a politických souvislostech české současnosti. Zaměřit by se také chtěla na sportovní dokument a dokumentární tvorbu pro děti, které v českém kontextu v podstatě neexistují.

Jan Lekeš

TPS solitérní dramatické tvorby

Jako dramaturg České televize pracuje Jan Lekeš od roku 1999, v letech 2005-2006 zastával funkci vedoucího dramaturga. Mezi nejvýraznější programové projekty, na nichž se podílel, patří např. televizní filmy Santiniho jazyk, Čapkovy kapsy, BrainStorm, Povodeň, Šejdrem nebo Deník šílené manželky. Jako dramaturg spolupracoval za ČT na distribučních filmech, např. Rodina je základ státu, Roming, Děvčátko, Rebelové či Samotáři. Členy hodnotící komise a vedení ČT přesvědčil svou vizí tvůrčí skupiny zaměřené na solitérní Členy hodnotící komise a vedení ČT přesvědčil svou vizí tvůrčí skupiny zaměřené na solitérní dramatickou tvorbu, v níž je možné jít hlouběji pod povrch a vytvořit dílo s větším společenským přesahem a delší působností. Snahou bude vytvářet žánrově pestré projekty, ať už to bude psychologické drama, komedie, detektivka případně sci-fi.

Petr Mühl

TPS zábavné tvorby

V současnosti šéfdramaturg vývoje programu a programových formátů České televize, kde se od roku 2006 v rámci centra zábavy podílí na vysílání pořadů např. Silvestr, Atlet roku, Pomozte dětem, Pošta pro tebe, Taxík, Vyprávěj, Czech Grand Design či soutěže Miss. V letech 2002 – 2006 pracoval pro TV Prima, kde je spojen s pořady, jako jsou Někdo to rád horké, Prima vařečka, Eurorodina. Začínal v talk show Áčko v TV Nova, později začal externě spolupracovat pro Českou televizi. Producentská skupina chce navázat na úspěchy velkých zábavných projektů, jako je StarDance a prosadit do realizace další nové projekty včetně těch s mezinárodní účastí. Dále bude vyvíjet jednorázové zábavné eventy

s významným edukativním přesahem typu Autoškola národa. Důležitou oblastí jejího působení budou zábavné cykly, zaměřené na různé žánry – od lifestyle, přes reality až po zábavnou publicistiku. V neposlední řadě bude aktivita skupiny zaměřená na zábavně vzdělávací pořady, především soutěžní formáty.

Kateřina Ondřejková

TPS multižánrové tvorby v TS Ostrava

V České televizi, TS Ostrava začala pracovat v roce 1988 jako redaktorka pořadů pro děti a mládež a od roku 1990 jako dramaturgyně hudebních a zábavných pořadů. Za dobu svého působení v ČT se podílela např. na projektech Šumná města, Zblízka, Medúza, Černobílá v barvě, 4teens nebo Šikulové. Byla členkou rady Národního divadla moravskoslezského, Státního fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie či Ostrava – Evropské hlavní město kultury 2015.

Členy komise a vedení televize zaujala představou vzniku tvůrčí skupiny regionálního studia napříč všemi TV žánry, od dětské tvorby, přes dokumenty, hudbu, publicistiku, zábavu až k tvorbě hrané. Cílem tvůrčí skupiny bude zprostředkovat divákům jedinečnost a autentičnost ostravské specifické kultury, která obohacuje a tvoří pestrost kultury národní.

Lenka Poláková

TPS publicistiky a dokumentární tvorby v TS Ostrava

Dlouholetá šéfdramaturgyně Centra publicistiky a dokumentu TS Ostrava začala s Českou televizí spolupracovat v roce 1992. Za své mnoholeté působení v ČT se jako autorka nebo apoluautorka podílela na různých projektech, např. Můj děda byl voják, Příběhy železné opony, Klekáníce, Infiltrace apod. Jako šéfdramaturgyně pak je podepsaná pod pořady např. Příběhy slavných, Ta naše povaha česká, Po stopách Třetího odboje, Cirkus Havel, Tenkrát na Balkáně, Generace „O“, Vládneme, nerušit a mnoho dalších.

V rámci tvůrčí skupiny publicistiky a dokumentu TS Ostrava chce ukotvit tvorbu v regionu, ale kromě regionálních tvůrců spolupracovat i s ostatními autory a nabízet tak celonárodní přesah. Svou činnost chce zaměřit především na společenskou a historickou publicistiku a dokument, stejně tak se chce věnovat i lifestyleové publicistice a specializovaným formátům pro menšinového diváka.

Josef Prouza

TPS zábavné tvorby

Na poli tvorby zábavních rozhlasových a televizních formátů se pohybuje už od 80. let, kdy začal spolupracovat s Československým rozhlasem a rádiem Bonton. Později začal externě spolupracovat s brněnským televizním studiem, v letech 1993-1995 působil v TV Nova, s níž pokračoval ve spolupráci jako externí autor. Podílel se na vzniku úspěšných zábavných pořadů, jako byly Risk, Bingo, Boom, IQ test a testy národa.

Ke spolupráci jako šéf TPS zábavy byl Josef Prouza osloven na základě vnímání zábavy ve veřejnoprávní televizi, která se oproti komerčním televizím vymezuje přidanou hodnotou poučení, vzděláváním, vědou atd. Kromě toho se chce zábavná tvorba v jeho tvůrčí skupině zaměřit na kreativitu v obsahu i formě, chce hledat odvážné i útočné formáty a navrátit se k šízravé satirě na hraně i lehce za ní, chce hledat nové formy zábavy a experimentovat na poli neprobádaných formátů včetně zapojení nových médií, kterými chce oslovit i mladší cílové skupiny.

Michal Reitler

TPS hrané a zábavné tvorby

Zkušený televizní producent s praxí ze všech celoplošných televizí. Posledních sedm let pracoval jako producent denního seriálu *Ulice v TV Nova*, kde zodpovídal za realizaci seriálu v odpovídající kvalitě. Kromě seriálu a speciálních TV filmů k *Ulici* se v roce 2008 podílel i na pořadu *Mr. GS*. V letech 2003-2005 pracoval v České televizi jako šéfredaktor publicistiky, dokumentaristiky a vzdělávání, kde stál za projekty např. *Největší Čech*, *Cestománie*, *Talk show Jana Krause*, *Sama doma*, *Krásný ztráty* a další. Jako šéfredaktor redakce zábavy a publicistiky TV Prima je podepsán pod projekty *Sauna*, *Carusoshow*, *Nikdo není dokonalý*, *Uvolněte se, prosím* nebo *Miláčci*.

Tvůrčí skupina pod vedením Michala Reitlera se chce zaměřit na vývoj projektů, které sdílejí filosofii poznání a zábavy, ale volí různé prostředky sdílení – fiction, nonfiction, licencované, vlastní, koprodukované. V první fázi by chtěla na obrazovky České televize přinést žánr denního dramatického seriálu veřejné služby jako společensky nejvlivnějšího žánru, který má zásadní normotvorný efekt napříč celou společností.

Martina Šantavá

TPS společenské publicistiky a dokumentaristiky

V letech 2004 až 2007 pracovala Martina Šantavá jako dramaturgyně programu televize Prima, kde se specializovala na zahraniční tvorbu, seriály a dokumenty. Od roku 2007 do ledna letošního roku pracovala jako dramaturgyně a výkonný producent pro společnost HBO. Dokumentární tvorbou se zabývá několik posledních let. Za prioritu považuje zpracovávání veřejnoprávních témat. Chce se zaměřit na aktuální sociální, kulturní a další společenská témata a soustředit na výrobu dlouhometrážních dokumentárních filmů. Má v úmyslu vytvořit v ČT prostor pro cross žánry: docusoap, docudrama atd., dát více příležitosti časosběrným projektům a realizovat projekt tzv. natáčených blogů, publicistických aktualit, které by měly sloužit jako kritická reflexe současné společnosti.

Jan Štern

TPS seriálů a cyklické dramatiky

S Českou televizí spolupracuje jako producent od roku 1993. V letech 1999-2000 působil v TV Prima, pak se vrátil do České televize a jako producent a dramaturg je podepsán pod projekty např. *Nadoraz*, *Aréna*, *Taxi, prosím*, *Uvolněte se, prosím*, *Největší Čech*, *Pošta pro tebe*, *Všechnopárty*, *Hop nebo trop*, podílel se také na projektech *Ztracená duše národa*, *Tlustá čára* nebo *21 mluvčích Charty 77*.

Záměr jeho tvůrčí skupiny leží v produkci kvalitní seriálové tvorby a cyklické dramatiky veřejné služby, a to napříč různými žánry, např. detektivní seriál, komediální série, čerpající z divadelních předloh, sitcom, který v současné nabídce ČT chybí, a také solitérní TV filmy členěné do tematických celků. Autoři tvůrčí skupiny se také budou snažit o znovuzavedení tradice hořkých komedií, v nichž se skrze směšnost a absurditu všedních banalit dobíráme k hlubšímu obrazu skutečnosti. Důraz by měl být kladen na sociální problematiku a společenské procesy vyvolávané hospodářskou krizí a transformačními efekty.

Antonín Trš

TPS alternativní publicistiky a dokumentaristiky

Zkušený dramaturg, který v České televizi pracuje 16 let, během nichž se soustavně věnuje multikulturnímu vysílání a pořadům různých žánrů. Za svého působení vyvinul několik formátů, např. *Svět bez hranic*, *Rozhovory* nebo *Kosmopolis*. Další projekty, na jejichž vzniku se v rámci ČT podílel, jsou např. *Proces H*, *10 hodinových rekonstrukcí procesu s Miladou*

Horákovou, *Zlatá šedesátá*, *26 hodinových portrétů tvůrců československé Nové vlny*, dokument *The Plastic People of the Universe* nebo snímek *Tuláci, šamani a dobrodruzi o českých emigrantech v Austrálii*.

Výběrovou komisi přesvědčil svým konceptem alternativy a experimentu s důrazem na odlišný způsob života. Produkce této skupiny by měla zahrnovat především projekty nezvyklé, inspirativní, překvapivé, projekty k zamyšlení nad nezvyklými souvislostmi, ale také projekty divácké ve smyslu chytré a atraktivní.

Daniel Tuček

TPS pro debuty a začínající autory

Zkušený filmový a televizní producent se podílel na koprodukčních filmech České televize, jako byly *Co chytneš v žitě*, *Návrat idiota*, *Hanele*, *Fimfárum II* nebo *Chyťte doktora* a další. Jako producent se též podílel na dokumentárních projektech ČT, např. *Komedie*, *Jen se dívej*, *Neviditelní lidé* nebo *Vládneme, nerušit!*. Pro Českou televizi také kompletně připravoval cykly *Jízda*, *Q*, *Generace „0“* nebo *Vesnicopis*.

Vybrán byl na základě svého konceptu tvůrčí skupiny s názvem *Debuty*, jejímž úkolem bude uvedení nových autorských osobností, stejně jako práce s moderními formáty TV vysílání a pokusy o inovaci již zavedených formátů. Strategie skupiny bude klást především důraz na vztahy a komunikaci se začínajícími autory, na objevování nových režisérů a tvůrců, a bude tedy jakousi dílnou začínajících autorů.

Josef Viewegh

TPS seriálů a cyklické dramatiky

S Českou televizí začal spolupracovat v roce 1996 jako reportér a dramaturg publicistického magazínu *Nadoraz*, poté jako scenárista a režisér hudebně zábavného cyklu *Jarmark*. V letech 2002-2002 byl scenáristou, režisérem a producentem magazínu *Ze života zvířat*. Jako vedoucí dramaturg *Centra* zábavné tvorby se od roku 2004 podílí na řadě divácky úspěšných pořadů a cyklů, mezi něž patří např. *Trapasy*, *Šumná města*, *Pošta pro tebe*, *Udělám cokoli*, *Plovárna*, *Největší Čech*, *Uvolněte se, prosím*, nejnověji seriálový projekt *Cirkus Bukowsky*.

Za programovou prioritu považuje rozvoj stávajících projektů a dalších námětů na ně bezprostředně navazujících. Jako stavební pilíře skupiny vidí v tomto a příštím roce seriál *Cirkus Bukowsky* a povídkový cyklus *Směšné lásky*. Strategii vyhledávání programových projektů shrnuje do čtyř bodů: původní tvorba/žánrová čistota, originální pojetí/kvalita, cen/výkon a nadčasovost/reprizovatelnost. Strategii komunikace s autory pro něj určuje motto: „Mantinely jsou v torbě pro autory požeňnáním“. Za velmi důležitou považuje práci s mladými autory.

Kamila Zlatušková

TPS Kreativní dokumentaristiky a nových formátů v TS Brno

S Českou televizí začala spolupracovat v roce 2006, kdy nastoupila do *Centra* dokumentární a hudební tvorby televizního studia Brno. Svou činnost mimo jiné zaměřovala na spolupráci talentovaných studentů filmových škol a známých dokumentaristů, posledním výsledkem tohoto období je cyklus *Co by kdyby*, který v současnosti vysílá Česká televize. Po odchodu z ČT v roce 2009 realizovala vlastní projekty v čele s 16dílnou sérií docusoap *Ptáčata*. V lednu letošního roku odvysílala ČT její dokumentární pásmo „24“, v němž bylo zachyceno unikátní spojení 23 nejzajímavějších českých dokumentaristů a dokumentaristek. Kamila Zlatušková přesvědčila svým projektem, zaměřeným na dokumentární tvorbu, který bude reflektovat trendy dokumentárních formátů v zahraničí, zejména žánru reality TV. Kromě žánru kreativního dokumentu, opírajícího se o režisérské autority, se skupina bude zaměřovat na nové formáty reflektující nová média.

Zdroj: Česká televize

Obecné a publikovatelné části projektů nových šéfů najdete na internetové adrese <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/lide/tvurci-producentske-skupiny/>

Naši kolegové z Asociace režisérů a scenáristů nám poslali reakci na volbu a jmenování kreativních šéfů v České televizi

KREATIVNÍ PRODUCENTI! KONEČNĚ KONKURENCE?

Je to tady! Po čem jsme volali za všech ředitelů: konkurence, jednoznačná zodpovědnost, úspěšný růst, neúspěšní odcházejí! Česká televize nabízí prvním čtrnácti osobnostem post kreativních producentů, zatím si málokdo dovede představit, co všechno to bude obnášet. Generální ředitel Petr Dvořák zvolil měkkou verzi direktivního způsobu řízení. Otevírá možnosti! Kdo jich využije, přežije, kdo je nevidí, má smůlu. Tento způsob řízení mu na Nově v minulosti přinesl úspěch, zatímco Janečkův zhlouštěný a Rumunův autoritářský přístup nedokázaly využít lidský potenciál. ARAS i FITES byl zastoupen v komisích pro výběr adeptů. Přišlo 65 přihlášek. Díky tomuto jedinečnému tahu Česká televize získala přehled o duševní kapacitě a nápadech velkého množství osobností a nestálo jí to ani korunu. Už podle projektu se dalo se „zavřenýma“ očima poznat, kdo jej napsal. „Televizák“ projevoval znalost světových formátů a hodlal je použít, případně oprášil již probíhající. Kandidát „z ulice“ předkládal spíše nové původní projekty. Volba 50 na 50 ve prospěch (jaký prospěch, když je to vyrovnané, ale budí...) „outsiderů“ je chválná. Vedení tým projevilo dostatek odvahy otevřít se náporu inovací. Obecně se málo mluvilo o tom, že hlasujícími členy komisí byli také zástupci České televize, a to ředitelka vývoje Jana Kasalová a ředitel výroby Václav Myslík. Lze shrnout, že v posuzování většiny projektů probíhala velká názorová shoda. U několika kandidátů došlo k širší polemice a vzájemnému doplňování informací o nich. Nakonec vždy rozhodoval prostý součet hlasů. Také jsme si navzájem ujasňovali, co vlastně Česká televize od těchto kreativních producentů očekává a jaké bude jejich faktické fungování vzhledem k tomu, že navržený systém skupin se zásadně liší od těch „za Mathého“. A to jak ve smyslu financování, tak ve smyslu rozhodovacích pravomocí. Komise vytvořily několik „vrstev“ doporučení: Adepty, které jsme považovali za zřejmé, dále ty s různými výhradami (ovšem velmi zajímavě zapadající do pestrosti možností tvorby programu) a ty dosti specifické, kteří by však neměli být opomenuti.

Za připomenutí stojí i fakt, že některé projekty byly pro svou vícevrstevnatost zařazeny do různých žánrů a jejich kvalita byla potvrzena „napříč“ jednotlivými komisemi. Je na místě zdůraznit velmi neutěšenou situaci v oblasti dramatické tvorby ve studiu Brno! Jediný, poměrně neobjevný projekt, který byl odtud zaslán, vybízí k úvaze, zda řada producentů a tvůrců je za dané místní situace natolik skeptická, že nemá zájem se ve studiu Brno realizovat. Jak už při úvodním setkání pan ředitel Dvořák připomněl, obsazení „dětské skupiny“ se zatím neřeší, vzhledem k plánovanému samostatnému kanálu.

Téměř ve všech případech byly generálním ředitelem potvrzeny doporučující výsledky komisí. Mohli bychom být tedy spokojeni. Po hlubší jmenové analýze vítězných producentů se ale vtírají otázky. Bude stačit jeden kreativní producent na dramatické solitéry? Zvládne seriálovou tvorbu někdo, kdo se s ní dosud v praxi nesetkal? Jsou vážně všechna jména v „Zábavě“ tak zábavná? Kdo bude dělat dramaturgy v regionech? Výběr v komisi „Vážná hudba a divadlo“ nepřinesl žádný objev. Dosavadní hudební a divadelní dramaturgové se pokusili ucházet o posty, ale jejich projekty neobstály. Zatím tedy zajišťují provoz dále, ale v budoucnu se počítá s novým výběrovým řízením. Také projekty pro vzdělávání dospělých komisí neprošly. Někteří kreativci ale mají vzdělávací programy jako samozřejmou součást svých projektů.

Praxe ukáže, zda systém pravomocí a posuzování látek není příliš složitý, a jaké skutečně bude postavení jednotlivých kreativních producentů. Naštěstí jsou tam všichni jen na zkoušku! Můžeme tomu i věřit, i když dosavadní zkušenosti říkají, že dramaturg, který se v České televizi už usadil, usadí se navždy, nebo alespoň na dobu vlády jednoho ředitele. Teprve až Petr Dvořák vyrazí prvního kreativního producenta a na jeho místo najmenuje jiného, který přijde „z ulice“ s dobrým nápadem, budeme věřit, že se Česká televize vydala správnou cestou.

Miroslav Adamec, Ljuba Václavová, Karel Smyczek, Petr Kaňka

REŽISÉR JIŘÍ SVOBODA ODEŠEL Z KOLEGIA GENERÁLNÍHO ŘEDITELE ČT

Režisér Jiří Svoboda opustil funkci člena kolegia generálního ředitele České televize. Jak při této příležitosti sdělil, nemůže nadále spojovat své jméno se současným vývojem ČT. Pokládá jej za neslučitelný s představami, které má o veřejnoprávní kulturní instituci. Organizační opatření šéfa ČT Petra Dvořáka, která začala platit od letošního ledna, podle Svobody zavedla tuhý centralismus v řízení. Rozhodování o tvorbě a osobní odpovědnost byla znovu nahrazena neprůhledným systémem hodnotitelů, uvedl Svoboda. Řekl dále: „Zdůrazňuji, že se vyjadřuji výhradně k oblasti hrané tvorby, procesu její iniciace a řízení, kde se cítím být kompetentní.“ Návrat k systému tvůrčích skupin, jak působily za bývalého ředitele ČT Iva Mathého, se podle něj stal jen fikcí. Zároveň upozornil, že personální obsazení funkcí takzvaných kreativních producentů nenaplnilo očekávání, že se bude jednat o nesporné umělecko-kritické autority. „Zejména pak v případech, kdy jde o lidi, dlouhá léta pracující v komerční televizi na pořadech intelektuálně i esteticky pokleslých, se nabízí předpoklad, že ČT bude uvažovat o natáčení sitcomů, soap (mýdlových) oper a nekonečných seriálů, které jsou doménou komerčních televizí,” upozornil Svoboda.

V tiskovém prohlášení, které k rozhodnutí režiséra Jiřího Svobody vydala Česká televize, se mj. uvádí: „Kolegium generálního ředitele bylo ustaveno jako poradní orgán, který bude generálnímu řediteli poskytovat zpětnou vazbu a pohled zvenčí. Členové byli osloveni na základě předchozích zkušeností s televizním prostředím a svébytného pohledu na televizní tvorbu a roli veřejnoprávní televize. Systém kolegia generálního ředitele je

otevřená platforma, v níž má každý právo fungovat podle nejlepšího vědomí a svědomí a také z něho vystoupit, neshledá-li nadále pro setrvání v kolegiu důvod. „Je to nezadatelné právo každého člena kolegia generálního ředitele, který je pouze poradním orgánem. Já jsem pro to, aby se pokračovalo v nastavených změnách, situace v České televizi se stabilizovala a posuzovala až na základě konkrétních výsledků, které v tuto chvíli ještě nemáme. Potřebujeme trpělivost a dostatek prostoru pro dokončení procesu nastavených změn,” říká člen kolegia Jiří Pittermann.

„Jiřího Svobody si jako tvůrce vážím, ale s jeho názorem ohledně výběrového řízení na šéfy tvůrčích producentů skupin a dalšího směřování tvorby České televize, který dnes prezentoval v médiích, nesouhlasím. Je mi líto, že odsuzuje způsob vedení výběrového řízení, které jsme se zcela záměrně snažili realizovat co nejotevřeněji, a přizvali jsme proto do hodnotících komisí i členy profesních organizací,” řekl generální ředitel Petr Dvořák a doplnil: „Je mi také líto, že Jiří Svoboda odsoudil a znevažil výběr nových šéfů tvůrčích producentů skupin a nedal jim tak ani šanci, aby představili a začali prezentovat své vize o směřování České televize v oblasti vlastní tvorby, na základě kterých byli do svých pozic vybráni.“

Členy kolegia ředitele jsou mj. Ivo Mathé, někdejší programový ředitel ČT Jiří Pittermann, politický komentátor Jefim Fištejn a mediální analytik Milan Šmíd. O nových šéfech tvůrčích producentů skupin, k nimž se Jiří Svoboda vyjadřuje, informujeme na jiném místě tohoto čísla. K problému se budeme vracet v dalších číslech Synchronu.

-red-

FITES A ARAS ZASLALY ODPOVĚDNÝM OSOBÁM DOPIS TÝKAJÍCÍ SE ČLENSTVÍ PANA ANTONÍNA ZELENKY V RADĚ ČESKÉHO ROZHLASU

Asociace režisérů a scenáristů
Karlovo nám. 19
120 00 Praha 2
info@aras.cz
IČ. 70969841. Č.ú. 26735021/0100

Český filmový a televizní svaz
Pod Nuselskými schody 3
120 00 Praha 2
info@fites.cz
IČO 00417530. Č.ú. 26831021/0100

Vážená pani
Mgr. Alena Hanáková
Parlament České republiky,
Poslanecká sněmovna
Sněmovní 4
118 26, Praha 1 - Malá Strana

V Praze dne 6 února 2012

Vážená pani ministryně kultury.

žádáme Vás, abyste podle zákona o Českém rozhlasu odvolali z funkce člena rady ČRo pana Antonína Zelenku, protože jeho funkce v čele tiskového odboru, již byl pověřen ministrem školství panem Josefem Dobašem, odporuje tomuto zákonu. Funkce, kterou vykonává na Ministerstvu školství je funkcí veřejné správy, což zákon o Českém rozhlasu nedovoluje a není rozhodující, zda byl ministrem jmenován nebo pověřen.

Ljuba Václavová
předsedkyně ARAS

Olga Sommerová
místopředsedkyně FITES

Ivan Biel
místopředseda FITES

na vědomí též:
předsedkyni PS M.Němcové
předsedovi mediální komise Ing arch. V Menclovi

dopisy obdobného znění byly poslány i předsedovi Mediální komise Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Václavu Menclovi a předsedkyni Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Miroslavě Němcové.

ODPOVĚĎ MINISTRYNĚ KULTURY ALENY HANÁKOVÉ NA DOPIS FITESU A ARASU S POŽADAVKEM NA ODVOLÁNÍ Z FUNKCE ČLENA RADY ČESKÉHO ROZHLASU

Mgr. Alena Hanáková
ministrystvyně kultury

V Praze dne 14. února 2012
Č. j.: MK 13038/2012 OMA

Vážená paní místopředsedkyně,

Z titulu svého členství v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR jako ARAS, Asociace režisérů a scenáristů společně s FITES, Českým filmovým a televizním svazem, vyzval k odvolání pana Antonína Zelenky z funkce člena Rady Českého rozhlasu. Důvodem pro odvolání je dle uvedených organizací neslučitelnost funkce se zastupováním ředitele odboru vnějších vztahů a komunikace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, kterým byl pověřen.

Jak uvádíte ve své žádosti, podle § 6 odst. 2 zákona č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, je funkce člena Rady Českého rozhlasu neslučitelná nijak s jakoukoli funkcí ve veřejné správě. Tento souběh funkcí je důvodem pro to, aby Poslanecká sněmovna, která členy Rady Českého rozhlasu jmenuje, takového člena Rady z funkce odvolala. Mohu Vás, vážená paní místopředsedkyně, ujistit, že příslušný orgán Poslanecké sněmovny, tj. volební výbor, se již uvedenou záležitostí zabývá. Na svém úrovně jednání byl návrh na odvolání výše zmíněného radního zařazen na program jednání výboru, ale na žádost některých členů, kteří se chtějí se situací podrobně seznámit, byl tento bod jednání odložen na některou z dalších schůzí výboru.

Vážená paní místopředsedkyně, i když jste mně žádost adresovala jakožto poslankyní Parlamentu ČR, věřím, že přijmete toto mé vyrozumění jakožto ministryně, do jejíž působnosti náleží zákon o Českém rozhlasu. Jak je však uvedeno výše, Poslanecká sněmovna, která jedná, může odvolávat členy Rady Českého rozhlasu, si je situace vědoma a řeší ji. Děkuji za Vaše upozornění a zůstávám s pozdravem

Vážená paní
Olga Soramerová
místopředsedkyně
FITES
Český filmový a televizní svaz
Pod Nuselskými schody 3
120 00 Praha 2

ODEŠEL PETR RUTTNER – GENTLEMAN Z KRÁTKÉHO FILMU

Noblesa – to bylo v oné době slovo téměř nepoužívané. A přesto – jak jinak popsat štíhlého černovlasého mladíka, který se objevil v Krátkém filmu Praha a začal režírovat filmy, které patřily k chloubě naší tvorby. Vždy čistý, dobře oholený, střídavě oblečený – a velmi, velmi zdvořilý. Nikoliv běžný zjev tehdy! To byl Petr Ruttner na začátku své kariéry. Trvala 40 roků a byla svým způsobem jedinečná. Filmy o architektuře, výtvarném umění, hudbě, historii... Vždy dokonalé řemeslo, často povýšené na poezii. V těžkých dobách normalizačních dostal dokonce příležitost natočit řadu filmů o umění v Itálii. (Ředitel KF byl mj. tak trochu snob a těšilo ho přihřát se na Petrově popularitě, dokonce v tamních aristokratických kruzích...)

Na rozdíl od jiných nikdy – pokud vím – neodvážel „povinnou daň“ komunistickému režimu a za žádný ze svých filmů se později stydět nemusel. Ostatně jako pro člověka nábožensky založeného byl Petrův systém životních hodnot na míle vzdálen postulatům tak zvaného reálného socialismu.

Odešel uprostřed práce, ve věku nedožitých sedmdesáti let. Proslov kněze a Largo z Novosvětské jež za účasti zarmoucené rodiny a přátel vyprávěly 8. března 2012 ze strašnického krematoria.

doc. Rudolf Krejčík

Soustrastný dopis v souvislosti s úmrtím Petra Ruttnera zaslalo i Rakouské kulturní fórum v Praze. V dopise adresovaném producentce Janě Tomsové, která s Ruttnerem vytvořila několik zásadních filmových děl, se mimo jiné praví:

Petr Ruttner se svojí tvorbou upsal dokumentu o životě a díle důležitých osobností kulturní historie a lze mu na tomto poli připsat opravdu velké zásluhy. V dokumentárním filmu o Gustavu Mahlerovi velmi citlivě zachytil umělcův život, proto jsme ho velmi rádi v RKF uvedli a také publikum ho velice ocenilo.

S výrazem hluboké soustrasti

Mgr. Elisabeth Marinković,

zástupkyně ředitelky Rakouského kulturního fóra v Praze

VÝZNAMNÝ TVŮRCE DOKUMENTÁRNÍHO FILMU

A. Barla zachytil P. Ruttnera při natáčení jeho posledního filmu

Na FAMU studoval na katedře dokumentární tvorby, kde absolvoval jako střiháč. Jeho oblíbeným profesorem byl legendární A. F. Šulc. Ve vzpomínkách na svá studijní léta se ke svému profesorovi často vracel nejenom jako ke zdvořilému připomenutí této osobnosti, ale i jako ke zdroji síly, vtipu a originality pohledu na filmový dokument. Petr Ruttner po absolvování FAMU nastoupil do základní vojenské služby v Československém armádním filmu. Tady započala jeho profesionální dráha filmového režiséra a také autora filmových námětů a scénářů. Zde natočil také svůj první hraný film jako spolurežisér s Josefem Sedláčkem.

Do stálého zaměstnání v Krátkém filmu Praha se dostal záhy po odchodu do civilu. Brzy se zaměřil na filmy o výtvarném umění a uměleckých ře-

mesel všech podob a zaměření, včetně architektury – často z pohledu historického, ale nevyhýbal se ani soudobému výtvarnému umění. Vytvořil řadu filmů o hudbě obecně, věnoval se osobnostem skladatelů, interpretů hudby i teoretikům a historikům této oblasti kultury a vědy. K tvůrčímu zájmu o výtvarné umění Československa se připojila jeho slabost pro severoitalskou výtvarnou tvorbu a architekturu historickou i soudobou. Vyjádřil to řadou dokumentů natočených v tomto prostředí. Nevyhýbal se dokumentům o osobnostech československé vědy a literatury. Se skvělými výsledky zvládal i filmové náměty z oblasti techniky.

Jeho filmová práce se vyznačuje citem pro témata, která zpracovával. Z jeho děl je zřetelně vidět znalost záměru, jistota provedení, skvělá schopnost úsporného a jasného vyjádření a vyváženost použitých výrazových prostředků. Všechny jeho filmy se vyznačují dobře připraveným výběrem filmové hudby a skvělou úrovní střihu, bez ohledu na tvůrce s filmovými nůžkami. Ostatně, své střiháče měnil nerad. S oblibou také

pracoval se stejným filmovým štábem.

Snadno se přizpůsobil vývoji filmové i televizní techniky a s lehkostí dokázal využít předností technického pokroku.

Rovněž oblast televizní tvorby obohatil velkým počtem různých pořadů, kromě dokumentární tvorby pro toto médium.

Jeho díla byla oceňována na filmových festivalech. Nikdy se tím nechlubil, i když k tomu byla příležitost.

Odešel nečekaně. K dotočení jeho půlhodinového dokumentu pro výstavu Europa Jagellonica, žel posledního, zbýval jediný natáčecí den.

Andej Barla

REŽISÉR JIŘÍ MIKEŤUK

Do redakce Synchronu nám dorazilo i další smutné oznámení, které citujeme:

Do filmářského nebe nám odešel Jiří Mikeťuk (16. prosince 1924 – 13. února 2012).

Miloval život a uměl ho prožít

Alena a Petr Skálovi, Milena Verner, Vera Miketuk, Mišulka Cantlon s rodinou

Jubileum českého skladatele

VADIM PETROV – 80 (*24. 5. 1932)

Syn ruského emigranta ze Sovětského svazu, lékaře doktora Petrova ze šlechtického rodu Řepninských, český hudební skladatel, klavírista, pedagog profesor Vadim Petrov se narodil před osmdesáti lety v Praze. Vztah k hudbě zdědil po své matce zpěvačce, sólistce sboru Pražských učitelek. Po absolvování ruského gymnázia Na Pankráci vystudoval hru na klavír a skladbu na Akademii múzických umění v Praze. Založil Lidovou konzervatoř, dnešní Konzervatoř Jaroslava Ježka, jejímž byl prvním ředitelem. Je předsedou Správní rady DILIA.

Intenzivní, rozsáhlá hudební tvorba profesora Vadima Petrova zahrnuje písně, šansony, skladby komorní, vokální, symfonické, hudbu scénickou, spolupráci s filmem, s rozhlasem i s televizí. Kromě zahraničních ocenění je nositelem Zlaté a Platinové desky Supraphonu.

Po sovětské srpnové okupaci v roce 1968 byl postižen zákazem umělecké činnosti. Směl pracovat jako profesor na Konzervatoři Jana Deyla pro studenty s vadami zraku a od druhé poloviny sedmdesátých let jako učitel hudební teorie a skladby na Pražské konzervatoři.

Na svém tvůrčím kontě má více než tisíc titulů. Připomeňme alespoň filmovou symfonickou báseň Pražský hrad, poemu pro symfonický orchestr a klavír Sůl země či Koncert pro housle in D; ze spolupráce s televizí Hodinu klavíru Jiřího Hubače, inscenaci scenáristy Otto Zelenky dle povídky Boženy Němcové V zámku a v podzámkách. Z tří stovek titulů, v nichž svou líbeznou hudbou provázel pořady pro děti, jmenujme pohádky i večerníčky, zejména večerníčkovské cykly Krtkova dobrodružství, Krtek ve městě, Vodníka Česílka, Robotka Emilka, opičky Hup a Hop, Příběhy cvrčka...

S manželkou Martou má Vadim Petrov syna, dvě dcery a pět vnoučat. Nicméně do rodiny přijali ještě další dceru – v roce 2004 při příležitosti zlaté svatby adoptovali Marta a Vadim na dálku indickou holčičku Ashwini V. Rai. Co více přát k výročním narozeninám, než zdraví pro celou rodinu a panu profesorovi Vadimu Petrovovi sílu a inspiraci pro další tvorbu.

-cys-

ZDENĚK LIŠKA – NEDOŽITÝCH 90

Génius (nejen) filmové hudby

„Byl to génius. Napsal tolik hudby, že by třem vystačila na celý život. Tak krásné, že bere dech; tak různé, že bere důvěru v to, zda je možné, aby byla dílem jediného člověka. Divoké chorály z Markety Lazarové, břeské popěvky Ferdý Mravence, taky Dejte mi zahrát, pane inšpektore ... z Hříšných lidí města pražského i ten magický rytmus pod kroky budoucího majora Zemana pružně kráčejícího alejí za svou první umístěnkou. Na hudbu Zdeňka Lišky nezapomenete. Na jejího autora se nám to však skoro podařilo.“

Těmito slovy před časem zhodnotil vynikajícího skladatele především filmové a televizní hudby publicista Tomáš Baldýnský v životopisném medailonu věnovaném jeho životu a dílu.

Nedávné nedožitě devadesátiny Zdeňka Lišky však přece jen dosvědčují, že na jeho dílo se nezapomnělo. Připomínala je nejen média (před nimiž skladatel většinou unikál, nedával rozhovory a příliš si nevšímal poct), ale také např. březnový koncert Symfonického orchestru FOK, který k jubileu uvedl Liškovu *Hudbu pro perského šáha* - suitu z kompozic, které složil pro Persii, na objednávkou šáha Rézu Pahlavího. Liškovu skvělou hudbu však hlavně stále slyšíme z televize i v kinech - ze znovu uváděných filmů a seriálů, na jejichž tvorbě se podílel.

Zdeněk Liška (16. března 1922 Smečno – 13. července 1983 Praha) se narodil do muzikantské rodiny a už v dětství se u něj projevovalo hudební nadání. V roce 1944 absolvoval pražskou konzervatoř v oboru skladba a dirigování, posléze nějaký čas působil jako dirigent v amatérském orchestru ve Slaném. Po válce se uplatnil jako hudební skladatel ve filmovém studiu ve Zlíně. Zde také začal spolupracovat s vynikajícími zlínskými filmaři, doprovázel svou hudbou dětské i dokumentární filmy. K titulům, k nimž přispěl svým hudebním rukopisem, patří už na počátku 50. let *Pára nad hmcem, Poklad Ptačího ostrova, Z Argentiny do Mexika, Afrika I a II Míček Flíček*. Ve Zlíně se dočkal už v průběhu padesátých let prvních úspěchů.

Velkou pozornost vzbudily jeho objevné kompoziční postupy při práci na

filmu *Vynález zkázy* Karla Zemana (1958); byla to patrně první tzv. „industriální“ hudba u nás - dávno před tím, než tato kategorie byla takto vůbec nazvána.

Brzy se stal spolupracovníkem řady dalších významných českých i slovenských filmařů a televizních tvůrců, jejichž díla obohatil o invenční hudbu; filmový příběh a obraz by bez Liškova osobitého kreativního vstupu zdaleka nedosáhly takové kvality a působivosti na diváky (i na festivalové poroty). Je příznačné, že se podílel na nejlepších filmech Františka Vláčila Marketa Lazarová a Údolí včel, či na Herzově slavném *Spalovači mrtvol*, k uměleckým vrcholům patří i hudba k oscarovému *Obchodu na korze* Jána Kádára a Elmara Klose. Vzpomeňme např. na slavný valčík z tohoto filmu, jehož nahrávka se často uvádí zcela samostatně např. na rozhlasových stanicích. Vlastní „mimofilmový“ život ostatně mají i mnohé další Liškovy kompozice vzniklé původně k filmům.

Hudba Zdeňka Lišky se pozná na první poslech, má osobitý zvuk a originální harmonické postupy k příjemným melodickým motivům. Skladatel se nebál experimentovat, jak o tom svědčí např. hudební doprovod k Polákové sci-fi *Ikarije XB 1* nebo ke komedii *Jáchyme, hoď ho do stroje!*. Byl mimořádně pracovitým a plodným skladatelem, jako autor se uplatnil ve více než sto šedesáti celovečerních filmech a čtyřech stech krátkometrážních a středometrážních snímcích. Z dalších filmů, na nichž se podílel, připomeňme *Ďáblova past*, *Ovoce stromů rajských jíme*, *Stíny horkého*

LOUČÍME SE, VZPOMÍNÁME, BLAHOPŘEJEME

léta, Signum laudis aj. Zdeněk Liška se věnoval také scénické hudbě, mj. v Karlínském divadle či v Laterně Magice. Za hudbu pro Kinoautomat na světové výstavě Expo 67 v Montrealu se společně s Radúzem Činčerou a Jaroslavem Fričem stal laureátem státní ceny. Podílel se na tvorbě televizních seriálů (Hříšní lidé města pražského, Třicet případů majora Zemana).

Liškova tvorba se trvale zapsala do historie filmového umění dvacátého

století. Jako jeden z prvních dokázal, že filmová hudba je nejen rovnocennou emotivní složkou celého filmu, ale naopak dramaturgicky dotváří umělecké kvality celého díla.

V roce 2000 uvedla Česká televize dokument o jeho životě a díle s názvem *Zdeněk Liška* (rež. Petr Ruttner).

Roku 2011 byla skladateli udělena in memoriam Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti kinematografie a audiovizu. *-red-*

JARMILA ŠUSTEROVÁ: OSMDESÁT

„Jarmilo, vezmi si do ruky tu cigaretu a popelník a mluv dvě minuty o škodlivosti kouření. Pak si dej šluka, típni to a řekni, že to je tvoje poslední cigáro v životě, a že čekáš, kdo tě bude následovat.“ Takový pokyn vydal režisér dne hlasatelce Jarmile Šusterové někdy v šedesátých letech, když se v Praze čekalo, až se do celostátního vysílání přihlásí Bratislava. Slováci se nakonec připojili a Jarmile do televize přišly tisíce dopisů od diváků-kuřáků. Celé brigády socialistické práce se zavazovaly, že přestanou kouřit a svaz žen psal, že je přední bojovnicí proti kouření, čokoládovna Orion ji poslala dlouhou čokoládovou cigaretu a do bonboniér začala přikládat

její fotografie. Taková byla síla televize, taková byla síla slov televizní hlasatelky.

Jarmila Šusterová je první stálou programovou hlasatelkou Československé televize. Do Ústředního televizního studia Praha nastoupila na podzim roku 1953 a ředitel Karel Kohout ji přidělil práci v dětském vysílání, kde momentálně byla volná židle. Brala telefony, rozepisovala scénáře a všechno zařizovala. Když pak odešla Štěpánka Haničincová na mateřskou dovolenou, vysílala s medvídkem Emánkem pro děti. V roce 1956 ji proto Karel Kohout s Vladimírem Kováříkem vybídli, aby se zúčastnila

moderátorka. A také byla poslankyní za Prahu 8 a oddávala snoubence a vítala nové občánky.

V sedmdesátých letech se provdala za významného rozhlasového režiséra Jiřího Horčíčku. Oba se znali od osmi let z Dismanova rozhlasového souboru, kde oba jako děti hráli.

Jarmila Šusterová-Horčíčková, čerstvá držitelka ceny Nadace umělce Senior Prix se v těchto dnech dožívá osmdesátky. Gratulujeme.

Daniel Růžička

konkursu na televizní hlasatelku. I stalo se a Jarmila konkurs vyhrála. Později k ní přibyla Milena Vostřáková a Heda Čechová a všechny tři se staly miláčky diváků, celebritami v pravém slova smyslu. Spolu s kolegyněmi uváděla nejen televizní program, ale i různé pořady a veřejné akce, jezdila na besedy, poskytovala rozhovory. Ženy se podle ní česaly a oblékaly a muži jí psaly obdivné dopisy. To všechno skončilo v roce 1971, kdy byla normalizačním vedením stažena z televizní obrazovky za svůj obdiv k liberálnímu poměrům, vyvolaným Pražským jarem 1968.

Vrátila tedy služební kostýmy a služební televizor a přesunula se nejprve do televizní fonotéky a poté do hudebního vysílání, kde působila jako programově provozní pracovníce. Po listopadu 1989 byla rehabilitována a nakrátko se vrátila před televizní kameru. Už ne jako hlasatelka, ale coby

JARMILA ŠUSTEROVÁ

Vždycky upravená „jako ze škatulky“ se symbolickým nestrojeným projevem – už 14 let provází televizní programy na obrazovkách. Znají ji lidé i z nejzapadlejších vesniček naší republiky a v nespočetných dopisech se jí svěřují jako své přítelkyni s nejjasnějšími starostmi o rodostmi – je možné dosáhnout většího uznání?

9 ORION

FRANSHO Praha U 442:9 - 2480

Rozhovor s Jarmilou Šusterovou (*28. 3. 1932) naleznete v Synchronu 3/2003.

FINÁLE PLZEŇ

V porotě filmového festivalu Finále Plzeň (22. – 28. dubna 2012) zasednou mimo jiné slavný polský režisér Krzysztof Zanussi, slovenská herečka Emília Vášáryová a socioložka Jiřina Šiklová

Slavný polský režisér Krzysztof Zanussi nebo slovenská herečka Emília Vášáryová se stanou členy mezinárodní poroty soutěže celovečerních filmů o Zlatého ledňáčka na filmovém festivalu Finále Plzeň, jehož 25. ročník proběhne od 22. do 28. dubna v západočeské metropoli. „*Jsme rádi, že se nám podařilo získat taková zahraniční jména, která určitě při hodnocení uváděných snímků nabídnou zajímavý pohled zvenčí,*“ říká Ivan Jáchim, ředitel festivalu. Soutěže se zúčastní deset nových českých filmů – Alois Nebel, Cigán, Dům, Čtyři slunce, Nic proti ničemu, Okresní přebor, Poupata, Příliš mladá noc, Rodina je základ státu a Vrásky z lásky. „*Další snímky, které měly premiéru v loňském festivalovém roce, uvidí diváci mimo soutěž,*“ doplňuje Ivan Jáchim. Celkem letošní Finále uvede 32 nových českých celovečerních filmů. Svého vlastního Zlatého ledňáčka mají i dokumenty, kterých se letos v soutěži utká celkem 21, mimo soutěž budou uvedeny dva. Programová rada festivalu letos vybírala z 55 přihlášených dokumentů. Předsedkyně mezinárodní poroty dokumentů se stane významná česká socioložka a publicistka Jiřina Šiklová.

Dalšími členy poroty soutěže celovečerních filmů jsou **Freddy Olsson** ze Švédska – producent, festivalový dramaturg, a **Christina Frankenberg** z Německa, zástupkyně ředitelky Českého centra v Berlíně, která také pracuje pro Mezinárodní filmový festival v Cottbusu. Poslední člen je zatím v jednání. V dokumentární porotě dále zasednou německý režisér a publicista **Peter Zach** a polský producent **Lukasz Dzieciol** (produkoval například snímek Wymyk, který poběží letos také na Finále v sekci ZOOM:Polsko)

„*Účast režiséra Zanussiho má vztah i k letošnímu zaměření na polskou kinematografii,*“ uvádí Ivan Jáchim. Na festivalu Finále bude totiž ve světové obnovené premiéře promítnuta zrestaurovaná kopie filmu režiséra **Janusze Majewského Dvojí svět hotelu Pacifik**. Jeho obnovu provedlo Filmové studio TOR, jehož je právě Krzysztof Zanussi ředitelem a uměleckým šéfem. Vedle Zanussiho snímku Ochranné zbarvení z roku 1976 a výběru současných polských filmů uvidí také diváci například retrospektivu **Majewského**, který spolupracoval i s českými filmovými osobnostmi – například kameramanem Miroslavem Ondříčkem nebo řadou předních domácích herců. „*Janusz Majewski navíc účast na letošním Finále již také potvrdil,*“ doplňuje Ivan Jáchim.

Festival Finále Plzeň přináší vedle nejnovější produkce českého filmu i netradiční pohledy na tvorbu minulých let a retrospektivy umělců. Pod názvem **Pocita Martinu Šulíkovi** upozorní festival na jubileum a tvorbu slovenského režiséra, jehož filmy získaly řadu ocenění i v mezinárodním měřítku.

Filmy tvůrců, kteří letos slaví jubileum, slučuje sekce **Křídla slávy**. K vidění bude režisérská verze snímku **Miloše Formana Amadeus**. K jubileu našeho nejvýznamnějšího skladatele filmové hudby **Zdeňka Lišky**, ale i k jubilatům herci **Josefu Kemrovi** a výtvarníku **Theodoru Pištěkovi**, uvede festival film **Markéta Lazarová**, (který měl 7. 12. 2011 obnovenou premiéru zrestaurované kopie). Své místo mají v této sekci i snímky **Jan Hřebejka** a **Petra Zelenky**, kteří jsou nejen filmovými jubilanty, ale také spolužáky z FAMU. Oba přední čeští režiséři se setkají při **talkshow**. Finále uvede jako mimořádný počin i všech 45 dílů televizního seriálu **Terapie** z produkce HBO Česká republika, Petr Zelenka byl iniciátor celého projektu a podílel se na jeho režii. V rámci talkshow se potkají i jubilanti a souputníci z divadla Sklep, režiséři a občasní herci **Milan Šteindler** a **Tomáš Vorel**.

Druhým rokem přináší Finále sekci, která sdružuje dílo umělců, spojených příbuzenským vztahem. Po rodině Procházek je na řadě **Sága rodu Trojanů**. Jubilantem v této sekci je Ladislav Trojan.

„*Nově se také chceme zaměřit na mladého diváka, respektive mladé ge-*

neraci přiblížit skvosty českého filmu,“ uvádí Ivan Jáchim. Kromě nového grafického designu bude součástí festivalu nabídka workshopů, studentské blogy, studentské poroty i ceny, jejichž tvůrci jsou sami studenti. Poprvé také plzeňský klub Anděl nabídne hudební program pro mladé publikum, kde se objeví i několik interpretů, kteří mají blízko k českému filmu.

Další novinkou letošního ročníku je vznik speciální **Industry sekce**, tj. zvláštního programu pro filmové profesionály. „*Rozhodli jsme se dát ucelenou formu akcím, které se již v rámci festivalu konají, a navíc je významně rozšířit. Naší snahou je poskytnout zahraničním profesionálům ucelený přehled nové české tvorby a podpořit vzájemnou spolupráci,*“ uvádí Ivan Jáchim. Do této sekce patří uzavřené projekce, odborné diskuse i tradiční Panel připravovaných českých filmových projektů.

Celkově na festivalu bude během 7 dnů uvedeno cca **170 filmů**. Součástí programu jsou také besedy s mnoha tuzemskými filmovými osobnostmi, Dlouhá noc krátkých filmů, venkovní projekce zdarma, autorská čtení, talkshow Zdeňka Suchého, projekce pro děti či výstavy. Festival poprvé proběhl v roce 1968, po několika ročnících se na 20 let odmlčel. Na původní tradici se podařilo navázat po sametové revoluci.

Soutěž nových celovečerních filmů

Rodina je základ státu, r. Robert Sedláček

Poupata, r. Zdeněk Jiráský

Nic proti ničemu, r. Petr Marek

Příliš mladá noc, r. Olmo Omerzu

Alois Nebel, r. Tomáš Luňák

Cigán, r. Martin Šulík

Dům, r. Zuzana Liová

Čtyři slunce, r. Bohdan Sláma

Okresní přebor – Poslední zápas Pepika Hnátky, r. Jan Prušinovský

Vrásky z lásky, r. Jiří Strach

Mimo soutěž:

Perfect Days – I ženy mají své dny, r. Alice Nellis

Vendeta, r. Miroslav Ondruš

Školní výlet, r. Tomáš Magnusek, Petr Šícha

Hranaři, r. Tomáš Zelenka

Gorila, r. Pavel Göbl

Czech Made Man, r. Tomáš Řehořek

Westernstory, r. Vlastimil Peška

Labyrint, r. Tomáš Houška

Láska je láska, r. Milan Cieslar

Micimutr, r. Vít Karas

Gorila, r. Pavel Göbl

Lidice, r. Petr Nikolaev

Probudím se včera, r. Miloslav Šmídmajer

Modrý tygr, r. Petr Oukropec

Bastardi 2, r. Jan Lengyel

Rekvalifikace, r. Vlado Štancel

V peřině, r. F. A. Brabec

Saxána a Lexikon kouzel, r. Václav Vorlíček

Signál, r. Tomáš Řehořek

Můj vyslečený deník, r. Martin Dolenský

Smíchov pláče, Brooklyn spí, r. Dodo Gombár

Filmový bestseller 2011:

Muži v naději, r. Jiří Vejdělek

Soutěž nových dokumentárních filmů

Pod sluncem tma, r. Martin Mareček

Em a ON, r. Vladimír Michálek
Tmář a jeho rod aneb Slzavé údolí pyramid, r. Karel Vachek
Láska v hrobě, r. David Vondráček
Rock života, r. Jan Gogola ml.
Důlky pro prsa, r. Jan Březina
Holky plné eko emocí, r. Monika Midriaková
Epochální výlet pana Třísky do Ruska, r. Filip Remunda
 24, r. Kamila Zlatušková
Závod ke dnu, r. Vít Janeček
Mein kroj, r. Martin Dušek
Andělská hra, r. Adéla Sirotková
Venku, r. Veronika Sobková
Generace Singles, r. Jana Počtová
I am Like a Tiger..., r. Tomáš Škrdlant
GO!, r. Ladislav Moulis

Trafačka – Chrám svobody, r. Saša Dlouhý, Roman Vávra
Veřejně načerno (z cyklu proStory), r. Lucie Králová, Tereza Reichová
Po dlouhé noci den, r. Tomáš Kudrna
Helga L – 520, r. Miloš Zvěřina
Hájek na zámku, Petr v podzámčí, r. Apolena Rychlíková

Mimo soutěž:

Nickyho rodina, r. Matěj Mináč
Soukromý vesmír, r. Helena Třeštíková
 Jiří Sedlák

Poznámka redakce: rozhovory s paní Emílií Vášáryovou a všemi třemi pány Trojany přinášíme na jiném místě tohoto vydání Synchronu

ANIFEST PROBĚHNE V TEPLICÍCH A DUCHCOVĚ

AniFest (26. dubna – 1. května) oslaví Jiřího Trnku a filmovou loutku
 V únoru uplynulo sto let od narození jednoho z nejvýznamnějších českých filmařů, osobnosti české i světové loutkové animace, ilustrátora, výtvarníka, animátora a režiséra Jiřího Trnky. K oslavám tohoto významného jubilea se připojí i letošní již jedenáctý ročník Mezinárodního festivalu animovaných filmů AniFest, který je celý zasvěcen heslu „magie filmové loutky“. Kromě filmové retrospektivy, kterou pro festival chystá kurátorka Národního filmového archivu Michaela Mertová, přinese festival také jedinečnou výstavu skic, scénářů, loutek i dobových fotografií z rodinných archivů potomků Jiřího Trnky. „*Spojení otcova jména s pojmem, filmová loutka považují za výstižné, protože to byla bezpochyby především filmová loutka, prostřednictvím které promlouval k divákům zde i v cizině,*“ říká syn slavného výtvarníka Jan Trnka. Za letošním vizuálem i festivalovou znělkou stojí Matyáš Trnka, vnuk Jiřího Trnky a student katedry animace FAMU. Filmový program Trnkova díla, který představuje průřez jeho přelomovými snímky, doprovází reflexe významných domácích či zahraničních tvůrců a historiků. Filmové loutce bude věnována velká část doprovodného filmového i nefilmového programu – z praktického hlediska přiblíží výrobu filmové loutky specializované workshopy pod vedením předních českých loutkářů, z teoretického potom například prezentace světových loutkových studií (mimo jiné studia Mackinnon&Saunders, které se podílí i na filmech Tima

Burtona) nebo programy porotců (v porotě zasedne například americký oscarový režisér Will Vinton, tvůrce patentované techniky plastelínové animace claymation, českou loutku bude zastupovat režisér a výtvarník Michal Žabka). Roli čestného prezidenta festivalu přijal letos Barry Purves, jeden z nejvýraznějších tvůrců britské loutkové animace, režisér a scénárista, který se věnuje filmu i divadlu a také pedagogické činnosti. Jeho filmy získaly více jak 60 mezinárodních ocenění.

Letošní AniFest přinese také jednu novou soutěžní kategorii zaměřenou na nenarativní a experimentální animaci. Organizátoři tak reagují na trendy, které se v současné autorské animované tvorbě stále častěji objevují. Ze stovky přihlášených filmů se do prvního soutěžního bloku tohoto druhu v historii AniFestu probojovalo čtrnáct originálních a různorodých počínů. „Nenarativní filmy na AniFestu sice soutěžily, ale nebyly téměř nikdy oceněny, čímž se jasně potvrzuje, že vedle narace vlastně nemají šanci a že porota ani neví, jak je v takové kategorii hodnotit. Proto AniFest vytváří prostor, který bude pro tyto snímky spravedlivý a kde budou v relevantním kontextu“, vysvětluje programový ředitel festivalu Pavel Horáček.

11. AniFest se odehraje od 26. dubna do 1. května a kromě svého již tradičního působiště v Teplicích se letos rozšíří i do sousedního Duchcova, kde animace ožíví historickou atmosféru zámku.

Marie Heřmanová

DNY EVROPSKÉHO FILMU 2012

Dánsko-českým historickým snímkem *Královská aféra* začínají 12. dubna 2012 v pražském kině Světozor **Dny evropského filmu**. Film, který byl vyroben v české koprodukcí a natáčen převážně v Čechách, získal na letošním MFF v Berlíně dva Stříbrné medvědy (scénář: Rasmus Heisterberg a Nikolaj Arcel, hlavní mužský herecký výkon: Mikkel Boe Følsgaard). V hlavní roli filmu dánského režiséra Nikolaje Arcela se objeví Mads Mikkelsen, známý z bondovky *Casino Royale*. Na slavnostním zahájení v Praze uvede *Královskou aféru* držitel Stříbrného medvěda Mikkel Boe Følsgaard. Dramaturg filmové přehlídky Zdeněk Blaha k programu říká: „Přinese přes 40 snímků z více než 25 evropských států. Diváci se mohou opět těšit na výběr evropských filmů z aktuálních kandidátů na Oscarové nominace za nejlepší cizojazyčný film (sekce Národní liga), sekci věnovanou snímkům nominovaným na cenu Evropského parlamentu – LUX Prize, stejně tak i tematickou sekci věnovanou aktuálnímu tématu Evropské komise (sekce K věci), jejímž tématem je pro letošní rok aktivní přístup ke stáří a stárnutí. Chybět nebude ani v loňském roce představená hudební sekce Film&Music přinášející evropské hudební filmy a to nejen dokumentární.“

Ve spolupráci s MEDIA Desk Czech Republic nabídnou Dny evropského filmu letos novou zvláštní sekci, kterou vyplní filmy, jež v minulosti úspěšně čerpaly finanční podporu z programu MEDIA. Promítnou se snímky z let 2002 až 2011. Diváci tak v rámci oslav 10 let působení evropského programu MEDIA v České republice zhlédnou 10 mimořádných filmů.

„V roce 2012 uplyne 10 let od vstupu České republiky do programu MEDIA. Program podporuje nejen vznik nových evropských filmů, ale i jejich distribuci a uvádění v kinech. Rozhodli jsme se proto připomenout toto výročí přehlídkou filmů, které u nás v minulých deseti letech byly s podporou MEDIA uvedeny. Diváci tak budou moci znovu vidět filmy, které už v kinech nejsou – *Manderlay* Larsa von Triera nebo *Muže bez minulosti* Akiho Kaurismäkiho“, dodává Daniela Staníková, ředitelka programu MEDIA Desk Czech Republic.

Pražskou část Dnů evropského filmu zakončí 19. dubna 2012 *Koriolanus* – moderní adaptace jedné ze Shakespeareových her. Dílo svého krajana si režisér Ralph Fiennes vybral jako vůbec první režisérský počín a spojil síly se scenáristou Johnem Loganem (*Gladiátor*, *Letic*).

„Ač se na první pohled může snímek jevit jako tuctový akční film (i díky obsazení herce Gerarda Butlera), zdání v tomto případě rozhodně klame – Fiennes přistupuje k Shakespeareovi s respektem, což stvrzuje i obsazení klasických shakespeareovských herců jako jsou Vanessa Redgrave nebo Brian Cox“, dodává dramaturg Zdeněk Blaha.

Ozvěny Dnů evropského filmu se budou konat v

Boskovicích (25. – 27. 4. 2012), Uherském Hradišti (25. – 27. 4. 2012),

Jablonec nad Nisou (25. – 29. 4. 2012),

Veselí nad Moravou (25. – 27. 4. 2012) a Ostravě (28. 4. – 2. 5. 2012).

Podrobnosti o programu přehlídky lze najít na webových stránkách www.eurofilmfest.cz s podrobnými informacemi k 19. ročníku DEF (program přehlídky, katalog ke stažení, novinky apod.). Letošní novinkou je online prodej vstupenek.

-red-

JEDEN SVĚT 2012

Ohlédnutí za letos mimořádně kvalitním ročníkem Mezinárodního festivalu filmů o lidských právech Jeden svět pro nás napsal Václav Čapek.

JEDEN SVĚT JE JEN JEDEN?

„Tak se pokus najít na tuto otázku nějakou odpověď“ – pověřili mě kolegové z FITESu. Mohu si za to sám. I když jsem neviděl všechny filmy uváděné na filmovém festivalu **Jeden svět**, i těch několik, jež jsem stihl, mě překvapilo, potěšilo a zaujalo. A netajil jsem to. Jakož ani názor, že podle mne by filmy tohoto festivalu mohly a měly mít širší publicitu.

Ano, Jeden svět je dnes největším dokumentárním festivalem s tematikou lidských práv na světě. A mezi festivaly, kterými naše republika oplývá, je také velmi výjimečný v tom, že probíhá ve čtyřiceti našich městech a šíří se i na školách. „Jeden svět na školách“ – takové je označení speciálních projekcí pro žáky a studenty. Festival je mimořádný také tím, že – alespoň u nás – žádná podobná filmová akce neuvádí tolik snímků na obdobné téma jako Jeden svět; letos jich bylo více než sto. Mnoho zajímavých poznatků přinášely také rozhovory s tvůrci.

Jak známo, návštěvníci festivalů obvykle posuzují kvalitu účasti našich tvůrců na těchto akcích a také se zamýšlejí nad tím, jak „naši“ obstáli. Podle názoru návštěvníků letošního festivalu „naši“ obstáli vskutku dobře a jejich tvorba byla pro mnohé příjemným a potěšujícím překvapením.

Při posezení nad šálkem kávy po projekci se samozřejmě povídalo, hodnotilo, uvažovalo a kritizovalo. Několikrát se tam vyskytl názor, že na tyhle filmy asi mnoho lidí do kina nepřejde. Ale proti tomu zkušenosti návštěvníci oponovali, že vždy záleží na tom, jak se promítání filmu prezentuje, propaguje a nabízí. O tom by se také dalo ještě popovídat s pracovníky kina Lucerna, kde se festivalové filmy rovněž uváděly.

Také se vyskytlo konstatování: „Když jsem viděl, jak se v některých zemích ještě dneska žije, tak mi došlo, že bychom si měli uvědomit, jak vlastně žijeme my. Že se máme daleko lépe než mnohde jinde, nejsme na tom nijak špatně. Akorát jsme si nějak zvykli pořád si na něco stěžovat, být nespokojení a stále se něčemu divit...“

Samozřejmě lze souhlasit s názory, že Česká televize jako hlavní mediální partner festivalu by se tomuto tématu měla vydatně věnovat a své diváky víc informovat o jeho průběhu, popovídat si s našimi i zahraničními festi-

valovými hosty a zejména pak zajímavé filmy prezentovat, tj. uvést na obrazovce.

O festivalu by se dalo a jistě také mělo mluvit více, ale musíme nechat místo pro další témata. Nicméně je nezbytné za Jeden svět poděkovat společnosti Člověk v tísni, která vznikla před dvaceti lety v České televizi a má za sebou hodně záslužné práce. Své heslo „Homo homini“ – likvidující úsloví „Homo homini lupus“ dokázala tato společnost naplnit. Konkrétními činy, mimo jiné i tímto filmovým festivalem, uskutečňuje myšlenku „Člověk člověku“, a neguje ono okřídlené „Člověk člověku vlkem“. Své zásady bude jistě naplňovat i nadále. Tak se máme na co těšit. Takže smekám svůj pomyslný klobouk před těmi, kdo se o festival zasloužili. Poděkování patří paní ředitelce festivalu Haně Kulhánkové, paní vedoucí mediální komunikace a PR Bohdaně Rambouskové, mediálnímu koordinátorovi Filipu Šebkovi a všem dalším spolupracovníkům festivalu. Myslím, že bychom je mohli pozvat na přátelskou a zároveň i pracovní schůzku, popovídat si s nimi, případně se dohodnout na nějaké formě spolupráce. A naše čtenáře bychom měli seznámit s jejich názory, zážitky, dalšími plány, radostmi i potížemi.

Těšíme se na další ročník Jednoho světa!

-pek-

Pozn. red.: Zajímalo nás, zda filmové distribuční společnosti působící u nás uvažují o případném uvedení filmů z festivalu Jeden svět. Myslíme si totiž, že i když se festival snaží vlastními silami co nejvíce rozšiřovat dosah své působnosti (v regionech, na školách atd.), řadu festivalových filmů by mělo vidět ještě širší publikum, zvláště mladé. Oslovili jsme některé distribuční firmy, z nich se však k tématu lidských práv přihlásily pouze Aerofilms. Filip Němeček za společnost i za kina, která obhospodařuje, nám napsal, že sami také někdy distribuují „podobné dokumenty s lidskoprávní či environmentální tematikou“ jako zmíněný festival. A připojil poznámku, že Jeden svět promítá své programy zdarma, což běžná distribuční firma samozřejmě nemůže. O to spíš by si však takových filmů měla všimnout veřejnoprávní televize, jak ostatně soudí i glosa našeho kolegy otištěná výše.

FEBIOFEST PRAHA 2012

Letos již 19. ročník Mezinárodního festivalu Praha – Febiofest proběhl v Praze v posledním březnovém týdnu, poté se vydal na cesty po českých zemích a na Slovensko. Zde si jej dokonce diváci vyvzdorovali – původně se uvažovalo o tom, že tentokrát na Slovensku nebude. Festival promítl 182 filmů, přivítal více než 30 významných zahraničních hostů, uskutečnil dvě výstavy, uspořádal na čtyřicet koncertních vystoupení.

O letošním programu programová ředitelka Febiofestu Hana Cielová a Štefan Uhrík prohlásili: „Poprvé je sestaven tak, že jsme téměř na sto procent spokojeni.“ I sestava hostů byla letos mimořádná. Kristiána za celoživotní přínos kinematografii převzali režisérka Agnieszka Holland a Nani Moretti a herečka Sandrine Bonnaire. Hostů bylo všem mnohem víc a přijeli z mnoha zemí světa. Královnou „slovenského dne“ se stala velice příjemná Zuzana Kronerová. Slovenské dny jsou ostatně na Febiofestu tradicí, v jejich rámci byli hosty akce například Marián Labuda, Magda Vášáryová, Martin Huba a mnozí další.

Závěrečný večer 30. března nabídl snímky *Lov lososů v Jemenu*, *Tady to musí být* a *V temnotách*. Poslední jmenovaný titul uvedla režisérka Agnieszka Holland, která z rukou Dagmar Havlové převzala Kristiána za přínos světové kinematografii. Finská režisérka Zaida Bergroth obdržela od Miroslava Ondříčka Grand Prix za svůj film *Hodný syn*, jenž zvítězil v soutěžní sekci Nová Evropa. Festival v Praze navštívilo 61 000 diváků.

Poté se Febiofest přesunul do regionálních metropolí v podobě „ozvěň“ v Liberci, Hradci Králové, Pardubicích, Českých Budějovicích, Brně a Ostravě.

-red-

ČESKÝ LEV ZA VÝKONY V ROCE 2011

Výroční ceny České filmové a televizní akademie – Čeští lvi – byly předány v sobotu 3. března, tradičně v pražské Lucerně. Slavnostní večer moderovala Lucie Bílá, vystoupili členové taneční skupiny 420people.

Ve srovnání s minulými lety měl ceremoniál vyšší úroveň, nesnažil se totiž být za každou cenu vtípný; i více „vlozkových“ čísel jednoho souboru (namísto střídání vícera účinkujících) se ukázalo jako šťastný tah. Zdá se, že generální ředitel České televize Petr Dvořák o scénáři s jeho autory, jak ostatně předem sliboval, diskutoval. Byl to večer důstojný. Roztomilé bylo i to, že dva z oceněných, Josef Somr (Český lev za celoživotní dílo) a Taťjana Medvecká, byli ve spěchu kvůli svým aktuálním vystupováním na scénách. Skvělé bylo, že do Lucerny přišli, Medvecká dokonce v kostýmu a pak zase „alou“ do divadla, což večer obohatilo a polidštilo.

Nejprestižnější ceny – Český lev za nejlepší režii a nejlepší scénář – si odnesli tvůrci snímku Poupata, scenárista a režisér Zdeněk Jiráský a producent Viktor Schwarcz.

Snímek Václava Havla Odcházení proměnil dvě z dvanácti nominací – Václav Havel získal in memoriam Českého lva za nejlepší scénář, Jiří Brožek za nejlepší střih. Mezi kameramany zvítězil Vladimír Smutný (Poupata), nejlepším dokumentem byl vyhlášen film Martina Marečka Pod sluncem tma. Herecké lvy si odnesli Anna Geislerová (Nevinnost), Taťjana Medvecká (Dům), Vladimír Javorský (Poupata) a Hynek Čermák (Nevinnost). Cenu českých filmových kritiků a teoretiků v rámci Českých lvů převzali za hraný film tvůrci snímku Rodina je základ státu (rež. Robert Sedláček), za nejlepší dokument autoři filmu Vše pro dobro světa a Nošovic (rež. Vít Klusák).

Výsledky Českých lvů za výkony v roce 2011 nepřekvapily. A Poupata si velký úspěch rozhodně zaslouží. Mimochodem – čerstvá ocenění vrátila tento snímek do kin. -top-

Kompletní výsledky Českého lva za počiny v roce 2011

Dlouholetý umělecký přínos českému filmu: Josef Somr

Nejlepší film: Poupata, prod. Viktor Schwarcz – Cineart TV Prague

Nejlepší režie: Poupata, rež. Zdeněk Jiráský

Nejlepší scénář: Václav Havel in memoriam, Odcházení

Nejlepší dokument: Pod sluncem tma, rež. Martin Mareček

Nejlepší hlavní ženský herecký výkon: Anna Geislerová, Nevinnost

Nejlepší vedlejší ženský herecký výkon: Taťjana Medvecká, Dům

Nejlepší hlavní mužský herecký výkon: Vladimír Javorský, Poupata

Nejlepší vedlejší mužský herecký výkon: Hynek Čermák, Nevinnost

Nejlepší kamera: Vladimír Smutný, Poupata

Nejlepší hudba: Ondřej Ježek – Petr Kružík, Alois Nebel

Nejlepší střih: Jiří Brožek, Odcházení

Nejlepší zvuk: Viktor Ekrt – Ondřej Ježek, Alois Nebel

Divácky nejuspěšnější český film: Muži v naději, rež. Jiří Vejdělek

Nejlepší výtvarné řešení: Henrich Boráros – Nor Držiak – Jaromír Švejdlík, Alois Nebel

Nejlepší zahraniční film: Králova řeč, rež. Tom Hooper

Cena Magnesia za nejlepší studentský film: Neplavci, rež. Jakub Šmíd

Nejoblíbenější česká žijící herečka podle návštěvníků www.seznam.cz: Zlata Adamovská

Nejoblíbenější český žijící herec podle návštěvníků seznam.cz: Ondřej Sokol

Cena za nejlepší filmový plakát: Robert V. Novák, Alois Nebel

Cena filmového portálu KINOBOX.cz: Lidice, rež. Petr Nikolaev

Cena filmových kritiků a teoretiků za nejlepší hraný film: Rodina je základ státu, rež. Robert Sedláček

Cena filmových kritiků a teoretiků za nejlepší dokumentární film: Vše pro dobro světa a Nošovic, rež. Vít Klusák

Zdroj: Česká filmová a televizní akademie

Nejuspěšnějším filmem roku 2011 byla podle členů ČFTA Poupata režiséra Zdeňka Jiráského

V zahraniční rubrice se dnes podíváme na Slovensko. Předkládáme vám výsledky cen slovenské novinářské kritiky a za pomoc děkujeme legendě slovenské filmové žurnalistiky – panu Štefanu Vraštiakovi.

20. CENY SLOVENSKEJ FILMOVEJ KRITIKY 2012 ZA AUDIOVIZUÁLNŤU TVORBU ROKU 2011

- v kategórii slovenský dlhometrážny (aj koprodukčný) hraný film pre kiná, ktorý mal premiéru v roku 2011
DOM (SR/ČR, r. Zuzana Liová)

- v kategórii slovenský celovečerný a stredometrážny dokumentárny film, ktorý mal premiéru v roku 2011:
NICKYHO RODINA (SR/ČR, r. Matej Mináč)

- v kategórii filmová kritika a publicistika:
MILOŠ ŠČEPKA (FilmPress)

- v kategórii najlepší zahraničný film v slovenských kinách v roku 2011 ex aequo
KRÁLOVA REČ (UK/USA/Austrália, r. Tom Hooper)
MELANCHOLIA (Dánsko/Švédsko/Francúzsko/Nemecko, r. Lars von Trier)

Cena slovenských filmových novinárov

- **TATRAFILM** a **ASFK** distribučným spoločnostiam, ktoré uviedli do slovenských kín v roku 2011 najlepšie zahraničné filmy

- **MARTIN KAŇUCH – KINO IKON** – editor (15. výročie vydávania časopisu)

- **PAVEL BRANKO: PROTI PRÚDU** – kniha vyšla pri príležitosti 90. výročia narodenia autora

- **KOLEKTÍV TVORCOV ŠEŠŤ DIELNEHO SERIÁLU SLOVENSKE KINO**, ktorý divácky príťažlivým spôsobom približuje málo známe fakty z dejín slovenskej kinematografie

Ceny boli vyhlásené 28.03.2012 pri príležitosti udeľovania 23. Igricov 2012

V Bratislave 28.03.2012, Klub filmových novinárov

V súvislosti s udílením cen Igric nám z Bratislavy prišla radostná zpráva o ocenení pana Štefana Vraštiaka

KRIŠŤÁLOVÉ SRDIEČKO VĎAKY

bolo udelené šľachetnému človekovi pri príležitosti životného jubilea – 70 rokov (23. 4. 1942).

Štefan Vraštiak, ktorý zasvätil celý svoj život filmu. Ocenenie Spoločnosti Ferdinanda Martinenga bolo udelené pri vyhlásení výsledkov – 23. Igric a 20. Ceny slovenskej filmovej kritiky v Bratislave 28. 3. 2012.

KAMERAMANI ROZDÁVALI VÝROČNÍ CENY

25. února byly v pražském kině Lucerna opět předány výroční ceny Asociace českých kameramanů.

Josef Hanuš

Jaromír Šofr

Martin Šec

Michael Kaboš se Simonou Babčákovou

Vladimír Smutný

V úvodu večera oznámil dlouholetý prezident Asociace Josef Hanuš svoji rezignaci. Některé z přítomných to překvapilo, ale takový už je život. Popřejme Josefu Hanušovi klidná léta – třeba s fotoaparátem, po kterém často sahá.

Cenu AČK za celoživotní dílo získal legendární kameraman Jaromír Šofr, spolupracovník Věry Chytilové, Jana Němce, Jiřího Menzela, Evalda Schorma a spousty dalších režisérů.

Za nejlepší počiny roku 2011 byli oceněni v kategorii televizní Martin Šec za nasnímání snímku Jiřího Stracha Santiniho jazyk, v kategorii filmové Vladimír Smutný za nasnímání snímku Zdeňka Jiráského Poupat. Smutný si ocenění AČK odnesl už po šesté!

V oblasti filmu studentského si pro Uznání Jaroslava Kučery přišel teď už čerstvý absolvent FAMU Michael Kaboš. Porotu oslovil jeho absolventský snímek Nezemě.

ČTYŘI SLUNCE

K nejzajímavějším snímkům domácí produkce prvního čtvrtletí letošního roku bezesporu patří Čtyři slunce Bohdana Slámy, proto – a také pro pozoruhodnou rozdílnost názorů – vybíráme ukázky z recenzí právě tohoto filmu.

Režie: Bohdan Sláma

Obsazení: Jaroslav Plesl, Marek Šácha, Karel Roden, Aňa Geislerová, Klára Melíšková, Igor Chmela, Anička Bubeníková, Jiří Mádl, Jana Plodková, Klára Pollertová-Trojanová, Marie Ludvíková, Vladimír Merta, Zuzana Kronerová a další.

Délka: 105 minut

Něco na tom šarlatánství je...

Jak pravil Sigmund Freud, sedmdesát procent lidí jsou masochisté – což je jeden z důvodů, proč s sebou nechají tak orat, ať už ve vztazích, v práci či ve vztahu k politikům a státu. A je to i částečné vysvětlení, proč se chodí na filmy Bohdana Slámy.

Slámovo hrdinové nemají nejlepší „výbavu“ a nacházejí se v nižší sociální skupině. S tím prvním nic nenadělají, o tom druhém – jejich životních podmínkách – nám ovšem filmy mnoho neřeknou. Jen se nám tu nakukává, že si na tu mizérii můžeme zvyknout, když se na ni podíváme z jiného úhlu pohledu.

Slámovo (možná i nezamýšlené) oslavování chudoby a hledání příslovečné „perličky na dně“ je tak svým způsobem perverzní. Bez ochoty vidět příčiny nějakého sociálního stavu a se zvláštní poddajností přijímat tento stav – v tom má být nejspíš ona hluboká pravda a pokora. Nejvyšším poznáním se stává, že život změnit nelze; až na výjimku, pokud nepřijde zásah vyšší moci shůry.

Může to být Bůh, ale prakticky je to spíš scenárista a režisér, který postavy vykupuje z peklička, jež jim předtím vytvořil. Vypadalo to, že dosaďadní vrchol této autorské manipulace ve Štěstí byl překonán Venkovským učitelem. Zde se namísto chudoby idealizovalo samo prostředí vesnice, kde bylo hrdinovi umožněno zapomenout na civilizační úzkost a splynout s přírodou. Slámův nejnovější snímek Čtyři slunce ovšem vyvolává překvapení ve všech směrech.

Ústředním tématem má být opakování či napodobování chyb, které děti vidí u svých rodičů. Otce Járu, který hulí a vyhodí ho kvůli tomu z práce, kde u pásu obráběl autosoučástky, hraje Jaroslav Plesl. A Slámův výběr tu není šťastný – Plesl bohužel vypadá příliš inteligentně a není schopen zahrát dostatečného blba a „pičuse“ (jak se Jára sám nazývá). V tom se liší od své filmové partnerky Aňi Geislerové, která porůznu zvládá zahrát blbou i chytrou osobu; tentokrát jí ale scénář nevěrohodným způsobem přikazuje být za rozumnou a praktickou manželku Janu, která nemá sebe- menší důvod žít s někým tak nezodpovědným, jako je Jára.

Járova krize není jen vztahová, ale i duchovní. Sláma totiž nedělá obyčejnou vztahovou studii, nýbrž mnohem ambicióznější dílo. Proto je k němu přilepena postava místního blázna (a možná i mystika) Karla, který cítí energii kamenů. Toho hraje Karel Roden, jenž vypadá, jako by vylezl z nějakého skeče Petra Čtvrtníčka, dostal zásah bleskem fotoaparátu a prohlásil „Právě došlo k osvícení“.

Vcelku vzato působí míra ironie vůči postavě Karla naprosto nerozluštitelně. Má být zjevně směšný ve scéně, kdy v uraženosti nemůže zavřít dveře, má vyznívat donkichotsky, když vypne hospodě chlapům televizi s výkřikem „vymývá to mozek“ a dostane nakládačku. V tom možná spočívá Slámova metoda: nechat nás dlouho tápat, zda „něco nad námi“ opravdu existuje, zda magie funguje a zázraky se dějí, zda blázni, kteří bývají naprosto nepoužitelní v normálním životě, nejsou náhodou napojeni na jakýsi „zdroj pravdy“ a občas nenahlédnou za jevovou stránku věcí.

Jednoznačně přitom zůstává, že naše skepse vůči „šarlatánství“ má být nalomena a měli bychom připustit, že „na tom něco je“. Tím ovšem padá možnost, že by film byl skutečně vůči svým postavám kritický. A jsme zpátky v hard core pojetí „českého chcípkáckého filmu“ - kdy hlavní hrdina není jen slaboch, jenž neuziví rodinu, syn i manželka jím pohrdají, v posteli se nedostaví erekce a oblečení na něm smutně povlává.

Čtyři slunce navíc v tomto ohledu představují unikátní případ – jeden hrdina se rozštěpí do dvou osob, které jsou na sobě závislé, jakoby to byly různé části jedné duše. Jára představuje skutečně negativní podobu chcípkáka, jemuž chybí klíč k „poznání pravdy“, ale jenž má na konci najít schopnost pomáhat druhým. Karel je naopak opravdu duchovním člověkem, ale neumí komunikovat s okolím; funguje jako pouhý prostředník spojení se „jinou realitou“. I kdybychom na to ovšem přistoupili, pak problém, který Sláma nereflektuje, vězí v tom, že oba jsou zasvěceni ve velmi pokleslém duchovnu, které nemá metodu ani jazyk.

Zatracení Čtyř slunců by však nemělo být absolutní. Oklikou totiž poukazují na duchovní krizi české kinematografie, na nemožnost natočit spirituální film. Není přitom snadné rozkrýt, proč to nejde a v čem spočívají vnitřní omezení. Ve Slámově případě je jedním z nich pravděpodobně touha po silné pointě. (O to víc fascinující je, že Čtyři slunce působí, jako by pointu neměly.)

Kamil Fila, Aktualně.cz

O lidech, jakých žijí na světě miliony

Hrdinové filmu Čtyři slunce jsou lidé, které někdo možná označí za losery a jejich životní podmínky za mizérii, na kterou není hezké se dívat. Jenže oni jsou to lidé, jakých žijí všude na světě milióny. A když člověk překoná dnes již okřídlené „v kině se chci jen bavit, špatností mám kolem sebe dost“, může s nimi prožít jejich filmový život se značným citovým zaujetím.

Zhruba čtyřicetiletý Jára je typem muže, který z klukovských let nedokázal dospět do chlapa. Chtěl by tím chlapek být, dobře se starat o rodinu a vychovávat dospívajícího Věnu, kterého si do manželství přivedla jeho žena. S klukem by chtěl jednat tak, jak se jednat má, ale zoufale mu to nejde – jak může mít autoritu, když sám co chvíli selže?! Jeho žena, která z platu poštovní úřednice táhne celou rodinu, toho má už právě tak akorát a Járovy nápady na zlepšení vzájemného vztahu už ji nedokáží ani rozesmát. Sláma seznamuje se svými postavami zvolna, možná až rozvláčně. Ale ve skutečnosti rafinovaně dopřává divákům čas, aby si k nim – byť se v těch obyčejných životech dlouho nic dramatického neděje – vytvořili vztah. A aby pochopili, že Věna je tím, o koho tu hlavně běží. Důsledkem je, že když se pak dramatický zlom neodvratně přiblíží, člověk by si strašně přál, aby se „to všechno“ nestalo. V obecnějším kontextu aby děti, ztělesněné Věnou, byly ušetřeny poklesků dospělých.

Sláma má přesný cit pro herecké obsazení. Jaroslav Plesl v roli Járy podává výkon, jímž bez velkých gest divákům svého hrdinu představí a pak už je nechá, aby v citech k němu lavírovali přesně tak, jak to člověk často

k tomuto typu věčných pubertáků dělá. Aňa Geislerová dostala znovu roli matky, na které visí celá rodina. Přesto je tu jiná, a vystihuje postavu. Výborným objevem je Marek Šácha v roli Vény, talentovaný mladík, který působí naprosto přirozeně a uvěřitelně. A svůj dosud nejlepší výkon podává Jiří Mádl jako punkáč Jerry, ďábel – pokušitel, ke kterému se Jára pořád vrací jako k symbolu toho, co už měl dávno opustit... A pak je tu Karel Roden jako Járův kamarád Karel. Sláma prakticky po celý film nechává diváka na rozpacích, jestli má tohoto duchovně založeného dlouhohlavého muže, který věří v sílu kamenů, určuje pozitivní zóny a šíří dobro, ať to stojí, co to stojí, považovat za blázna, nebo má jeho schopnostem „mezi nebem a zemí“ uvěřit. Zahrát takto napsanou postavu tak, aby to nebyla karikatura, to chce velkého herce, a Sláma měl velké štěstí, že roli přijal právě Roden.

Věra Míšková, *Právo*

Mezi nebem a zemí je místo, které bere Slámově filmu sílu

Z filmů Bohdana Slámy dýchá vždy síla. A vždy i něco rušivého v pozadí; vědomí, že si zdánlivě věrný otisk skutečnosti autor uzpůsobuje, jak právě potřebuje. Vždy to vybalancoval. S výjimkou novinky Čtyři slunce.

Není to špatný film, jen režisér jako by pomocné lešení své vypravěčské stavby zapomněl uklidit i poté, co nahodil přitažlivou fasádu.

Některé z prvních reakcí mluví o rozpacích, ty drsnější o mláčením prázdné slámy, ale laciné žerty si režisér nezaslouží, v Česku se najde jen málo tak poctivých, opravdových a přemýšlivých filmařů.

Tentokrát však přemýšlel až příliš. Čtyři slunce představují typický úkaz krize středního věku, kdy umělec propadne touze sdělit národu nejhlubší tajemství o věcech mezi nebem a zemí. Ale jakkoli zásadní motiv může za osobním nutkáním stát, jen těžko se sděluje pomocí konstrukce.

Slámův svět zůstává stále tíž. Na plátno uvádí další ztracence bez šance i energie, kteří už nedovedou trpné přežívání opustit. Sestava zapadlých vlastenců má přesný ráz od první zahradnické etudy, kdy otec čili Jaroslav Plesl udílil otrávenému filmovému synovi rady do života, Jiří Mádl coby kápo vesnických punkerů mu veze otřáskaná okna a místní šaman v podání Karla Rodena mu vyloží, že k sadbě zvolil špatné místo – Kopej znovu, jinde.

Hraje se prostě „sociálka“, v níž se maléry řetězí - otce vyhodí z fabriky, syn se opije, stará pračka vyteče. Vše je tu rozklížené a provizorně poslepané, domácnost, vztahy, sex – a po matce v práci chtějí, aby se na zákaznky usmívala. Na radu “Odblokuj v sobě slunce” je alergická, neboť kazateli světla už propadl její muž: “Duchovního člověka musíme žít.”

Je to dobré a je to pořád totéž, platí pro první část; čím více vykupiltské mystiky však časem přibývá, tím méně film účinkuje. Zvláště když má člověk ještě před očima Poupata, tematicky téměř totožná, ale sevřenější, zralější a očistná bez nátlaku.

Mirka Spáčilová, *MFDnes*

Magické kameny ani virgule to nevyřeší

Ve filmu opět defilují hrdinové smutných osudů bez radosti a perspektivy. Nicméně jako by ztracenců bylo tentokrát nějak víc a vězeli „v tom“ až po uši. A můžou si za všechno sami.

Domov Jára, čtyřicátníka s duší i chováním nezodpovědného pubertáka, drží jakž takž pohromadě, přestože on sám poletuje mezi hulením trávy, slabošským podléháním vlivu esoterického přítele Karla a občasnými záchvaty péče o rodinu. Sociální drama se tu proplétá – bohužel však často spíš mjíjí – s líčením tíhy nezvládnutých partnerských vztahů i problémů s dětmi, i s traumaty charakterové lability postav. To vše (pře)kořeněno dávkou mystiky, o níž nelze říct, zda je „opravdová“, či má komickou roli. Však ani představitel esoterika Karel Roden, který předvádí pozoruhodnou hereckou kreaci, jako by chvílemi nevěděl, zda má své psychické postižení/dispozici zařadit do šuplíku kuriózní úchytky či mimořádné schopnosti. Finále sice jeho nadpřirozeným schopnostem přitaká, ale – kdoví.

Slámovy filmy zpravidla neodpovídají neoprávně na otázku „co tím chtěl básník říci“ (a to je dobře), ale je v nich hloubka i vysledovatelné nenásilné a působivé sdělení. Zde se však rozplývá do ztracena; film zůstává bez kloudného závěru a pointy. Jen těžko totiž lze přijmout (u Slámy pak zvláště nikoliv!), že by tím bylo finále, které banálně naznačuje všeobecnou duchovní očistu skrze tragickou nehodu. To by režiséra musely zradit jeho zdravé instinkty.

Při veškerém uznání ušlechtilých záměrů, některých nevšedních nápadů i „slámovsky“ jímavého sociologického záběru poněkud bizarního vzorku společnosti zůstává nad Čtyřmi slunci dost rozpaků.

Agáta Pilátová, *Týdeník Rozhlas*

Dosud nejslabší Slámovo dílo

Bohdan Sláma oslavuje odlišné hodnoty než my, co cítíme blaho, když se po plátně IMAXu prohání naštvání mimozemšťani a je u toho takový ram-bajs, že popcorn sám od sebe odlítává z kyblíku. Přesto ho uznáváme jako jednu z nejvýraznějších osobností současného českého filmu – jak kvůli tomu, že dokáže provařené herce organicky zasazovat do věrohodných kulís sociální periferie, tak třeba proto, že vždycky pečlivě pulíroval příběh i formální stránku. A jeho předchozí snímky díky tomu nabízely mocnou a tuze dramatickou podívanou.

Čtyři slunce jsou jeho nejslabším dílem, přestože jim po stránce řemeslné či herecké nelze nic vytknout. Na důležitou věc však tentokrát zapomněl – dramatická klenba je u Čtyř sluncí nebezpečně vetchá, nestabilní a film kvůli tomu ztrácí na působivosti. A často i na smysluplnosti.

Děj, navázaný na jednu rozeklanou rodinu, tradičně sleduje několik tápajících existencí, jež mají příliš málo peněz, lásky a návykových látek, aby mohly být teď a tady opravdu šťastné. Příběhu chybí silný jednotící prvek, který by děj tlačil kupředu, takže se film pohybuje buď po nedotažených rodinných epizodkách (nevěra, výpověď z práce, zlobící syn a jeho otravná biologická matka apod.), nebo běží podél podivné spirituální linie. Karel Roden v ní hraje jakéhosi pomýleného vesnického mystika, jehož hledání bohužel nemá pointu, smysl a nakonec tak ani důvod, proč ho servírovat publiku.

Čtyři slunce dusí nedostatky vlastní spíš českým debutům – nejbolestněji pak ve chvíli, kdy rozklížený příběh vyvrcholí vychtřenou a nevěrohodnou katarzí, která je navíc teatrálně přehrocená (dojde na víchr, bouři i smrtelné tragédie).

Petr Cířka, *MovieZon*

ZAMYŠLENÍ NAD ČESKÝM FILMEM PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Český film pro děti a mládež měl svého času velký zvuk doma i ve světě. Měl rovněž celou řadu velmi výrazných osobností, které našemu filmu pro mládež daly svůj nezaměnitelný rukopis a i díky tomu se dočkal řady ocenění. Mnoho z těch tvůrců se věnovalo filmu pro mládež v zásadě okrajově /K. Kachyňa/ a naopak řada dalších se mu věnovala takřka výhradně. Za všechny jmenujme tvůrčí tandem Macourek – Vorlíček. A právě tito dva tvůrci – Macourek autor, Vorlíček režisér – vytvořili řadu audiovizuálních děl, které patří k tomu nejlepšímu, co u nás v kontextu s filmem pro děti a mládež vzniklo. Za všechny jmenujme celovečerní film *Dívka na koštěti*, TV seriály *Arabela*, *Křeček v noční košili*, *Létající Čestmír* atd. V souvislosti s tím nelze pominout dramaturgickou skupinu Otty Hoffmana, z níž svého času vzešla celá řada kvalitních filmů pro děti a mládež. Zde jmenujme za všechny cyklus příběhů *Pana Tau*. Kvalitu uvedených titulů podtrhuje skutečnost, že se některé dostaly i do evropské distribuce. A položíme si nyní upřímně otázku, kterým ze současných filmů pro děti a mládež ať už televizních nebo celovečerních se toto podařilo? A proč současný český film pro děti a mládež za uměleckou kvalitou filmů z let předchozích zaostává? Jistě je zde třeba vzít v potaz zcela nový dobový kontext, který má obecně nezanedbatelný vliv na filmovou produkci. Doba se změnila a s ní se značně změnil i nedospělý divák. Je to on, kdo vyžaduje nová témata, nové filmové žánry /např. sci-fi, fantasy/ a jedním z nich je dnes i tzv. teenagerská komedie. Právě ona je v žánrovém poli téměř jistotou tolik žádaného diváckého zájmu. Jmenujme například filmy *Snowbordáci* a *Raftáci*, spadající do této kategorie divácky úspěšných filmových komedií pro mládež. V kontextu s nimi je ale nasnadě položit si další otázku, zda je toto správná cesta, po níž by se měl film pro děti a mládež v následujících etapách svého vývoje u nás ubírat. Řada tvůrců sází programově na primární potřebu nedospělého diváka se při filmu bavit. Ale to není a nemá být jediný faktor, který by měli mít tvůrci na zřeteli. Jsou zde i jiné neméně důležité aspekty, jimiž by se měl tvůrce v kontextu s nedospělým divákem zabývat a zohledňovat je. Například rozvoj invence a fantazie nedospělého diváka, jeho schopnosti vnímat příběh v mnoha rovinách vztahů, postav, s nimiž se může nějak identifikovat a něco se skrze ně dozvědět. Film pro děti a mládež by měl splňovat sekundárně i funkci výchovně vzdělávací a míním, že by si neměl dovolit na tuto svou funkci rezignovat ve jménu čehokoliv. Jistě, existují filmy, kdy explicitní didaxe bylo příliš a ještě na úkor jakéhokoliv uměleckého sdělení. Na druhé straně ty nejlepší české, potažmo dříve československé

filmy pro děti a mládež svou výchovně vzdělávací funkci více nebo méně latentně plní způsobem, který je v kontextu s nedospělým divákem funkční a je navíc obohacujícím aspektem filmového potažmo televizního příběhu. Filmy pro děti a mládež mají mít jednotlivě svou nezaměnitelnou poetiku, řadu výrazných figur s jasně čitelným vývojem a srozumitelně prezentovaným charakterem. Příběh sám musí nedospělého diváka od samého začátku chytout a svým epickým spádem ho až do konce nesmí pustit. Jakékoliv hluché nepřesvědčivé neřku – li zbytečné místo nedospělý divák okamžitě „trestá“. Ztratíme v ten moment jeho pozornost a jen těžko ji pak v rámci téhož příběhu získáváme zpátky. Zde se dostáváme ke specifickým nedospělého diváka, jimiž se tvůrce musí zabývat, aby si ho získal i náročněji komponovaným příběhem s mnohomluvnou zápletkou a z ní plynoucím třeba nečekaným, ale o to více atraktivním ovšem nutně věrohodným zakončením. To se v kontextu s filmem pro mládež dařilo režisérovi Karlu Smyczkovi. Zmířme jeho filmový debut *Housata*, nebo film *Jen si tak trochu písknout*. Vcelku povedená je i seriálová adaptace prózy K. Poláčka *Bylo nás pět*.

Řada renomovaných filmových i televizních tvůrců potvrzuje léty ověřenou skutečnost, že napsat a posléze natočit kvalitní film pro děti a mládež, který bude mít zároveň potřebnou diváckou odezvu, není vůbec jednoduché a že je to svým způsobem těžší než v kontextu s filmem pro dospělé. Je to dané mnoha důvody. Jedním z nich bezesporu je, že nedospělý divák, coby recipient audiovizuálního díla, je v řadě ohledů velmi náročný. Navíc jeho nároky v kontextu s novými filmovými technologiemi a s kultovními filmy, které k nám ze světa přicházejí /Např. příběhy o Harry Potterovi/ stále stoupají. Příběh nesmí postrádat napětí, musí mít dostatečný spád, nejlépe lineární vývoj děje, snímek musí být atraktivní vizuálně a pokud možno plný zajímavých trikových efektů. I proto je těžké v konkurenci zahraniční audiovizuální produkce při realizačních možnostech, které český film má, obstát. Z mého pohledu se mu to může dařit, naváže – li na tradici filmu pro děti a mládež z jeho „zlaté éry“. Tu spatřuji v dekádech šedesátých až osmdesátých minulého století. Tehdy sice film fungoval a vznikl za zcela jiných podmínek a v odlišném společenském kontextu. Ale potřeba dětí a mládeže po přesvědčivých reálných nebo i pohádkových příbězích s uvěřitelnými hrdiny a zápletkami, na jejichž audiovizuální realizaci není potřeba nadstandardní rozpočet, ta je tu myslím stále.

Jan Jurek

MILOVNÍKŮM FILMU ZAČÍNÁ JARNÍ CYKLUS „CINEMA STUDIES“

Kino Světozor přichystalo na jarní úterní večery další z řady kurzů Cinema Studies. Probíhají až do 12. června 2012. Kurz má deset lekcí a je určen všem, kdo by chtěli lépe porozumět audiovizuálnímu umění. O filmu přijdou přednášet odborníci jednotlivých profesí. Pro deset lekcí bylo získáno dvanáct umělců a dalších filmových profesionálů, frekventanti uvidí desítku vybraných filmů.

Cílem Cinema Studies je uspokojit zvědavé filmové diváky, kteří chtějí porozumět filmu hlouběji a lépe a nahlédnout do všech fází jeho vzniku. Představí film jako umění i průmysl, a to napříč všemi hlavními uměleckými i technickými profesemi, které se na jeho vzniku podílejí, včetně filmové kritiky. Co dělá producent? Jak vystavět dobrý scénář? Jak režisér dospěje od literárního textu scénáře k vizuální podobě děje? Co dokáže zvuk a stříh?

„Návštěvníci si odnesou základní balík znalostí, které jim umožní vnímat a analyzovat film optikou jednotlivých profesí,“ slíbil koordinátor kurzu

Filip Kršiak. Přednášky vedou mj. režisér Bohdan Sláma, herec Miroslav Krobot, dokumentaristka Helena Třeštíková, filmový historik a ředitel Národního filmového archivu Michal Bregant. Výklad je doplněn ukázkami, počítá se i s aktivní účastí posluchačů. Na závěr každé lekce zhlédnou účastníci film zvláště vybraný k danému tématu.

Kurz je určen všem bez rozdílu věku a nevyžaduje předchozí filmové vzdělání. Jedinou podmínkou je mít zájem o film.

„Přednáška před filmem, plynulá diskuse i debata po filmu – vážně odborné.“ zhodnotila v průzkumu spokojenosti jedna z účastnic podzimního cyklu přednášku Heleny Třeštíkové. Věřme, že i s jarním cyklem budou účastníci spokojeni.

Vedle Cinema Studies si zájemci mohou zajít i do takzvané Aeroškoly. I tady jsou jednotlivé večery zaštitěny odborníky na slovo vzatými, vedle filmové je velký důraz kladen i na výtvarnou a obecně estetickou výchovu. Přijďte všichni, kteří chcete „lépe číst film“!

-red-

80 LET BARRANDOVA

Vloni se objevila jedna, letos i příští rok se objeví několik dalších „osmdesátek“ patřících filmovým studiím na Barrandově. Synchron připomene tato výročí sérií materiálů, které otvírá článek Iva Vítky. Jeho první část přinášíme na tomto místě, druhou část otiskneme v příštím čísle.

Pod názvem Barrandov si česká populace představí spíše než část pražského Smíchova „továrnu na sny“, tedy známé filmové ateliéry. Současná veřejnost je zahrnována ve vysílacích časech naší veřejnoprávní televize i dalších, komerčních televizních společnostech filmovými tituly, které vznikly právě zde v období dlouhých desetiletí v různých společenských systémech. Toto místo vděčí za svou popularitu mnoha českým i zahraničním tvůrcům a současně i technicko-tvůrčím profesionálům filmového média, neboť film je dílem mnoha profesí. Z uvedených skutečností jsem se rozhodl přispět a připomenout zejména současné generaci některá fakta o historii i současnosti filmového centra Barrandov. Číním to již proto, že současné kompetentní instituce se tomuto tématu prakticky nevěnují. Další řádky mého textu se týkají vzniku a rozvoji filmového centra Barrandov jako technicko-výrobní základny filmu, hodnocení tvorby mi nepřísluší.

Koncem 20. let minulého století byla výšina na levém břehu Vltavy zvaná místními obyvateli „Na Kloboučku“ nebo „Habrová“ poměrně pustým a nevyužívaným územím. S myšlenkou využít tuto lokalitu přišel v roce 1925 stavební podnikatel Václav M. Havel, inspirovan zázitky své cesty do USA, kde poznal tehdy moderní rezidenční části měst plné zeleně a přírody vůbec. Po složitých a obtížných jednáních získal v roce 1927 zdejší pozemky o rozloze 54 hektarů. Na své myšlence spolupracoval s architektem Maxem Urbanem. Vybudoval přístupovou komunikaci a vytvářel další podmínky nutné k využití tohoto území.

Podle Urbanova projektu byl vybudován areál terasy jako výletní rekreační místo pro obyvatele blízké Prahy. Areál byl otevřen již 27. září 1929. Z respektu k výsledkům bádání francouzského geologa Joachima Barranda byl areál nazván Terasa Barrandov, Barrandov pak přešel i jako pojmenování celého území.

Začátkem 30. let 20. století existovala v Praze mimo jiné přední filmová společnost A-B akciové továrny a. s. v Praze. Inicialy A-B v názvu společnosti tvořily začáteční písmena dvou velkých distribučních firem Americanfilm a Biografia. Společnost provozovala v té době největší filmový ateliér na Královských Vinohradech. Jedním z hlavních podílníků společnosti A-B byl Miloš Havel, který se tak stal i předsedou akciové společnosti.

Nástup filmového zvuku v tomto období a dále i skutečnost, že pražský magistrát vydal zákaz dalšího provozování ateliérů na Královských Vinohradech z požárně-bezpečnostních důvodů, vedly společnost A-B k rozhodnutí vybudovat jiné, nové ateliéry. S ohledem na vlastnictví pozemků rodinou Havlů na Barrandově byla realizace záměru rozhodnuta na tomto území. Projektantem nových ateliérů byl opět arch. Max Urban, spolupracoval arch. Vilém Rittersheim. Autoři projektu vycházeli z nejnovějších soudobých poznatků výstavby obdobných objektů v zahraničí a tak realizované ateliéry byly ve své době moderními. Základní kámen k jejich výstavbě byl položen 23. listopadu 1931 a první natáčecí den – první klapka filmu Svatopluka Innemanna Vražda v Ostrovni ulici – tu proběhl 25. ledna 1933.

Ateliérový komplex tvořily dvě natáčecí haly o rozměrech 20 x 32 metrů a výšce 11 metrů. Haly měly každá vlastní přípravnu a oba prostory se daly propojit demontáží bočních stěn v jediný prostor. Objekt dvoukřídlé budovy dále obsahoval studio pro míchání zvuku a případný příjem hudby, kinosál pro třicet osob, šest střížen, tři malé kontrolní předváděčky, osmnáct hereckých šaten, maskérny, kantýnu a restauraci, sociální zařízení, administrativní prostory a další prostory nutné k výrobě filmů. V přilehlém objektu byla laboratoř pro zpracování filmového materiálu, v dalším přile-

hlém objektu transformační stanice pro dodávku elektřiny a tři měniče jako zdroj stejnosměrného proudu pro oblouková svítidla. Na začátku roku 1934 tak byla k dispozici technicko-výrobní základna pro filmovou tvorbu. V roce 1937 byl v areálu vybudován další ateliér (č. 3) o rozměrech 16 x 25 metrů a výšce 9 metrů, prvním zde natáčeným titulem se stal film Kvočna režiséra Huga Haase.

Majoritním vlastníkem areálu byl Miloš Havel, vedením ateliérů byl pověřen ing. Lavoslav Reichl, dlouholetý ředitel ateliérů na Královských Vinohradech. V roce 1934 tady pracovalo 300 stálých zaměstnanců.

Německá okupace v roce 1939 znamenala pro společnost A-B dosazení tzv. „Treuhandra“ Karla Schulze (21. června 1939) a vyloučení veškerých oprávnění orgánů společnosti A-B. Německo zahájilo 2. světovou válku a tato skutečnost se později projevila i v potížích velkých německých filmových center (Berlín, Mnichov, Hamburk), jejichž kapacita klesala.

Ekonomickou transakcí posléze získali němečtí podílníci ve společnosti A-B majoritu. Miloš Havel byl vzniklou situací později donucen svůj podíl prodat. 21. listopadu 1941 společnost A-B likvidovala a její funkci převzala říšskoněmecká společnost Prag-Film Aktiengesellschaft.

Německé ministerstvo propagandy se s ohledem na klesající výrobní kapacity ateliérů v Říši posléze rozhodlo rozšířit stávající kapacitu barrandovských ateliérů. Prvním krokem tohoto rozhodnutí byla stavba ateliérové skupiny tří natáčecích hal sdružených do jednoho bloku. Projekt zpracoval ing. arch. Jan Novák, jeho značné úpravy provedl německý architekt Josef Lorenz. Realizace stavby probíhala od roku 1941 do roku 1944 (dokončení prvního ateliéru), druhé dva byly dokončeny počátkem roku 1945. Tak vznikly na Barrandově takzvané „nové haly“ (ateliéry 5, 6 a 7), komplex vybavený příslušnými prostory, které život ateliérů vyžaduje. V tomto období byly vybudovány i menší ateliér č. 4, budova koteln, provizorní dřevěné baráky pro dílny a administrativu a další vjezdová vrátnice. Nutno dodat, že v roce 1942 se do vlastnictví Prag-Filmu dostaly i ateliéry v Hostivaři.

Po skončení války v roce 1945 se barrandovský komplex jako německý majetek dostal do rukou československého státu.

Ivo Vítek

Dokončení v příštím čísle

ČERNÉ A BÍLÉ OVCE MAJÍ DVACET

Je to skoro neuvěřitelné: 13. dubna uplyne dvacet let, co na televizní obrazovce spatřily světlo světa „ovce“ – symbol ochrany diváků před šlendriánem. Tvůrci nového investigativního magazínu „Černé ovce sem tam bílá“ si tehdy vytkli, že budou zábavnou formou hájit zájmy diváků a ukazovat na ty, kteří nám ztrpčují život. Za ty dvě desetítky let se magazín samozřejmě proměnil. Přicházeli noví tvůrci, měnila se znělka a grafická výbava, vysílací čas i kanál, přišlo i období hledání dalšího směřování, kdy se z jeho názvu „ovce“ postupně vytrácely. Přesto všechno se magazín na obrazovce České televize pod názvem „Černé ovce“ udržel dodnes, protože neztratil to hlavní – diváky a jejich každodenní trápení nad spotřebitelskými a občanskoprávními problémy. Na počátky magazínu pro Synchron zavzpomínal jeho autor Ladislav Daneš.

Jak se rodily ovce

Když jsem se po dvacetileté nucené pauze vrátil do televize, musel jsem se nejprve orientovat a učit. Vše bylo jinak. Technologie, pracovní podmínky, ale také estetika, rytmus, stříh, zvuk, to bylo něco úplně jiného, než když jsem televizi opouštěl (na počátku 70. let – pozn. red). Učil jsem se na pracovištích režisérů, střihačů, zvukových mistrů, ale také vlastními pokusy. Kupodivu jsem se chytil a zřejmě jsem byl brzy v obraze, soudě podle toho, že mě oslovovali producenti s nabídkami.

Mezi nimi i Čestmír Kopecký, se kterým jsem se dosud neznal. Nabídl mi nejprve nový cyklický pořad o opuštěných psech „Chcete mě?“, který jsem rozjel, a vzápětí mě pozval, abych v jeho tvůrčí skupině zauvažoval nad nápadem uvést v život cyklus kritických satirických magazínů, které tenkrát televize postrádala. Ještě nebyla Nova, nebyla Prima, a na dvou kanálech České televize s tím nikdo nepřišel.

Vzpomněl jsem si na „Skandál v obrazárně“, který jsem dramaturgoval kdysi v Armádním uměleckém divadle s nečekanou diváckou odezvou, na Pechovu „Besedu rozhlasových novin“, kde jsem byl asistentem režie, na „Zelený magazín“, ve kterém jsme se vyřádili s Přemkem Podlahou v osmašedesátém roce, a byl jsem okamžitě pro Čestmířův nápad. Dlouhé hodiny jsme pouštěli mozek na špacír – brainstorming se tomu učeně říká. Já jsem navrhl titul „Černé ovce“ a dodal jsem k tomu „sem tam bílá“,

protože jsem nechtěl být jednostranný. Kopecký sice pro „klačásky“ moc nebyl, ale já jsem nakonec dosáhl svého. Shodli jsme se i na moderátora, totiž na Janu Pokorném z rozhlasu a udělali jsme dobře. Pomohli jsme Pokornému, který byl toho času u ledu, a on dal „ovcím“ svou tvář. Byl pohledný, milý, uvolněný, s obrovským pamatovákem. Stačilo mu pár minut a uměl text nazpaměť.

Miloš Nesvadba nakreslil ovečky ke znělce „Pásla ovečky v zeleném háječku“, která se záměrně lišila od tehdejší normy. Začali jsme na dvojce v odpoledním vysílacím čase, ale brzy jsme skončili na prvním programu večer. Průzkum diváckého zájmu nás vykazoval každý týden mezi deseti nejoblíbenějšími pořady. Obvykle na pátém či čtvrtém místě.

Tak jsme v pohodě vysílali tři roky. Já jsem byl autorem námětu, scenáristou i režisérem. Dnes se dívám, jak jsem to stačil. Začala vysílat Nova i Prima, které samozřejmě přišly s investigativní publicistikou, a to tvrdší. Kopeckému se to líbilo a měl nás k tomu, abychom také přitvrdili. Marně jsem mu vysvětloval, že přizpůsobování se jiným je nesmyslné. Jednoho krásného dne přišel s autoritativním rozhodnutím: Ovce půjdou každý den (doposud se vysílaly ob týden) a budou jen černé. Tým tvůrců bude rozšířen, přijdou mladí, talentovaní a budou se zaučovat. Přišli mladí, talentovaní a měli své představy. Ještě rok dva jsem se snažil srovnat s nimi krok, a pak jsem to vzdal. Ostatně po čtyřech letech vypětí jsem potřeboval změnit vzduch.

Ladislav Daneš

PÁTOU FEMINOU GRANDE SE STALA OLGA SOMMEROVÁ

Festival Femina Film, který se konal v Ústí nad Labem od 28. do 31. dubna, udělil cenu za ženský autorský přínos již čtyřikrát: Věře Chytilové, Michaele Pavlátové, Alici Nellis a Kristýně Vlachové. Nositelkou jubilejní ceny Femina Grande je žena, která budí rozporuplné reakce, ale jejíž dokumentární dílo je plné hledání pochopení jak pro svět žen, tak pro svět mužů.

Pátou držitelkou ocenění FEMINA GRANDE za ženský pohled na svět v kinematografii, se stala OLGA SOMMEROVÁ. Ta měla ze svého ocenění neskrývanou radost: „Jsem ráda a oceňuji, že existuje akce, která upozorňuje na to, že tu jsou tvořivé ženy, které mají názor. A že tu jsou taky v auditoriu další ženy, které ty názory zájímají a fandí jim,“ uvedla Femina Grande po předání ceny.

Jana Vichová, Femina Film

Tentokrát mluvíme s protagonisty letošního ročníku Festivalu českých filmů Finále Plzeň (22. – 28. dubna)

EMÍLIA VÁŠÁRYOVÁ: ČESKÝ FILM JE SOUČÁSTÍ MÉHO ŽIVOTA

Emília Vášáryová je od slavného snímku Vojtěcha Jasného Až přijde kocour v českém filmu jako doma. Má jich na kontě pěknou řádku, navíc je – jako držitelka Českého lva – členkou České filmové a televizní akademie (kde v rámci svých možností hlasuje i o Českých lvech). Nepřekvapí proto, že pro letošní ročník festivalu českých filmů Finále v Plzni byla jmenována předsdkyní mezinárodní poroty soutěže hraných filmů.

Člověk by předpokládal, že musíte mít s různými porotami bohaté zkušenosti...

Ve velké porotě jsem byla snad jenom jednou, a to na festivalu v Karlových Varech. Párkrát jsem samozřejmě porotcovala i u nás na škole, v soutěžích studentských filmů. Jinak ale s prací v porotách žádnou velkou zkušenost nemám.

Těšíte se na plzeňská setkání s kolegy porotci, například s panem Krzysztofem Zanusem?

Určitě, velice. Trošku mám i trému, vlastně pořádně nevím, co všechno se ode mne bude očekávat. Ale určitě se těším. Bude to pro mě něco jako zákusek: nebudu muset nic hrát, nic jiného dělat, jenom se dívat na filmy. I když jich bude hodně. Mám radost z toho, že uvidím i ty, které zatím neznám.

Setkala jste se někdy s panem Zanusem pracovní?

Před časem jsme měla natáčet film ve Varšavě, ale otěhotněla jsem a musela natáčení zrušit. Při té příležitosti jsem se tenkrát osobně poznala i s panem režisérem Zanusem, dokonce jsem byla pozvaná na návštěvu k jeho vzácné paní matce. To už je třicet let, ale dodnes na to ráda vzpomínám.

Jedna ze sekcí letošního Finále je věnována polské kinematografii; sledujete polský film a máte ho ráda?

Přiznám se, že dnes už ho nesleduji tak intenzivně jako dříve. Pamatuji si ale na doby, kdy jsme se polským filmem hodně inspirovali, protože přinášel nový pohled na kinematografii a nádherná témata.

Jako ryba ve vodě jste v českém filmu; říká se o vás, že v současnosti jste v Česku nejobsazovanější slovenskou herečkou.

Vždycky mě těší, když dostanu dobrý scénář. Českému filmu jsem za hodně vděčná. Když jsem byla mladá, byl to Barrandov, kdo mě vytáhl před filmovou kameru. To se týká i dalších mých kolegů, některých si na Slovensku všimli až po jejich úspěších v Česku. Jistě budu mluvit za ně, i za svoji sestru Magdu, když řeknu: český film je součástí našich životů.

Mluvíváte o tom někdy se svými kolegyněmi a „trumfujete se“ třeba v tom, kdo dostal lepší českou nabídku? Napadá mě třeba paní Zuzana Kronerová, která se taky v posledních letech v českých snímcích vyskytuje poměrně často.

O tom, kdo dostal lepší nabídku, nemluvíme, takové trumfování mezi námi není. Se Zuzanou Kronerovou jsme teď ale v jednom pedagogickém týmu na Vysoké škole múzických umění, tak si o práci povídáme. Víme tak o sobě, která kam zrovna odchází za nějakou prací, u koho zrovna točí. A je milé, když se spolu můžeme sejít v jednom filmu; to se nám se Zuzanou povedlo například u filmu Václav. Strávili jsme tak spolu při natáčení několik příjemných dní.

Co říkáte současnému vývoji ve slovenském filmu?

Mám radost z každého dobrého snímku. 17. dubna proběhne slavnostní vyhlášení filmových cen Slnko v sieti, to je slovenská obdoba Českých lvů, a bylo z čeho vybírat. Mezi nominovanými na ocenění bylo samozřejmě i několik českých herců a hereček, kteří hrají ve slovenských fil-

mech, a taky třeba čeští scenáristé, hudební skladatelé, střiháči či výtvarníci. Jsem ráda, že existuje tahle reciprocita.

Máte mezi slovenskými snímky z poslední doby nějakého favorita?

Je jich víc. Hodně držím palce například Zuzaně Liové a jejímu filmu Dům. Myslím si, že paní Liová je velký talent a že před sebou má slibnou budoucnost. Ráda mám i filmy Martina Šulíka; i jemu přeji hodně úspěchů.

Na Finále v Plzni bude mimo jiné uvedena i zrestaurovaná kopie Vlčílova filmu Markéta Lazarová; byla ve vaší rodině velká událost, že si pan režisér vybral do hlavní role vaši sestru?

V té době už jsem byla na studiích v Bratislavě, takže jsem se takových domácích debat moc neúčastnila. Myslím si ale, že tohle se u nás moc neprožívalo; spíše šlo o to, kdo Magdu doprovodí na natáčení. Rodiče tak velice starostlivě vybírali, myslím, že se u ní střídala jedna paní učitelka a jedna naše známá, které pomáhaly s „dozorem“. Tohle si pamatuji; jinak ale, jak už jsem řekla, jsem byla mimo. Magda vlastně doma v Banské Štiavnici vyrůstala jako „jedináček“.

Vracíte se někdy do Banské Štiavnice?

Jako rodina už tam dlouho nikoho nemáme. K Banské Štiavnici ale jezdíme na chatu. Je to krásný kraj s nádhernými jezery; tam se setkávají naše děti a tam také trávíme hodně společných chvil se sestrou.

Jako první žena jste v roce 2010 dostala čestný doktorát na JAMU v Brně. Přibýly vám od té doby nějaké další?

Ne, žádný jiný nemám. Z toho brněnského jsem měla velkou radost, proběhla v ten den krásná setkání a mohla jsem vystoupit s habilitačním přednáškou, ve které jsem shrnula svoje pocity a názory. Bylo to příjemné.

Co vám dává pedagogická práce?

Je to jedna z možností v profesi nezakrňet a dovděhlávat se spolu se studenty. Druhá věc je, že člověk nezleniví a nezpohodlní. A třetí záležitost: mám velkou radost ze života, když se dívám na některé své talentované studenty.

Hrála jste někdy se svými studenty?

Ano, občas v jejich studentských představeních. Musím říct, že když jsme vystupovali spolu a když jsme jezdili po festivalech, měla jsem asi největší trému. Je to ovšem krásná zkušenost.

Po rodičích máte část kořenů maďarských a část německých; máte v sobě něco z naturelu těchto národností?

Nad tím takhle nepřemýšlím, myslím si, že tady ve střední Evropě jsme všichni víceméně míšenci. Nad svými kořeny se příliš netrápím, každopádně jsem ale vděčná za to, co jsem od svých rodičů dostala. Je toho hodně dobrého. V jedné záležitosti jsme se sestrou měli štěstí: totiž v tom, jaké jsme měly rodiče.

Byla jste v nedávných slovenských parlamentních volbách volit? Jak hodnotíte současné politické dění na Slovensku?

Volit jsem samozřejmě byla, chodím pravidelně. A k té situaci bych se nerada vyjadřovala. Politiku sleduji do té míry, do jaké ji sledovat musím, a to, co se děje, pokládám za dost velké svinstvo. Nikdy bych v roce 1989 nevěřila, že se dostaneme do takových situací, do jakých jsme se dostali. Uvidíme, jak se to všechno bude dál vyvíjet.

Letos oslavíte životní jubileum; bude nějaká ta oslava i v Plzni a obecně – slavíte kulatá jubilea s větší pompou?

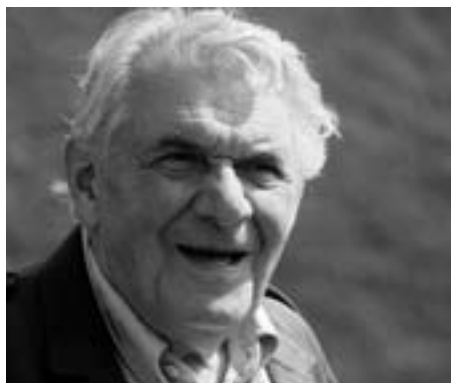
Neslavím, tyhle věci moc ráda nemám. Navíc u toho mého současného jubilea už ani není příliš co slavit. V onen inkriminovaný týden budu hodně hrát, představení mám i v den svých narozenin, 18. května. Na nějaké velkolepé slavení se nechystám.

Tomáš Pilát

ZUŘIVÉ KONTAKTY TROJANŮ

Občas to vídáme: objeví se úspěšný umělecký rod, jehož členům vyjde, na co sáhnou. U Trojanů to tak je: herec Ladislav Trojan je miláčkem českého publika od roku 1963, kdy byl uveden televizní seriál Tři chlapi v chalupě, první z jeho synů, Ondřej, přivedl jako režisér a producent na scénu řadu pozoruhodných filmů, druhý syn, Ivan, patří už několik let zaslouženě k nejpopulárnějším hercům naší země (a ovšem i sousedního Slovenska).

Ač mají všichni práce nad hlavu, rádi se spolu všichni tři scházejí.

Jak často se to děje?

Ondřej: Občas, jak se do sebe strefíme.

Ivan: Velkým hybatelem těchto setkání je Ondřejova žena Bára, to se musí říct.

Ondřej: Taky se musí říct, že ono „občas“ platí pro naše setkávání v Praze. Jinak se dost často scházíme na chalupě, hlavně u různých narozenin a svátků nebo třeba o Vánocích. Samozřejmě záleží i na počasí. Jako rodiny spolu ale každopádně komunikujeme zuřivě a rády. Ostatně s tátou jsme komunikovali vždycky, i v dobách, kdy jsme s bráchou raději chodili do hospod.

Jak jste, pane Trojane, prožíval „první hospody“ svých synů?

Ladislav: Dost silně. Hlavně u Ondřeje. Ivan byl hodně zapálený sportovec, takže moc „nehospodoval“. Ondřej měl ale na Dobešce, kde jsme bydleli, partu, a ta komunikovala hlavně v restauracích. V nich se s kamarády scházeli, tam řešili svoje problémy, psali scénáře a dělali divadlo.

Jak jste ovlivňoval životní dráhy svých synů?

Ladislav: Nijak. Ondřej se dobře učil a já jsem chtěl, aby šel na medicínu, aby mohl – na moje stará kolena – mohl ošetřovat. To mi nesplnil, šel na pedagogickou fakultu, studoval chemii a matematiku. Odtamtud ale utekl, dělal rekvizitáře na Barandově, pak zkoušky na FAMU, podruhé je udělal, no a pak už byl „famák“ a pan režisér. Ivan hrál basket, chodil do sportovního gymnázia, chtěl jít studovat na Fakultu tělesné výchovy a sportu, ale protože měřil „jen“ 180 centimetrů, zjistil, že by jako basketbalista nevyšel. A najednou začal chodit do divadla. Před tím ho divadlo vůbec nezajímalo, nechodil se koukat ani na mě!

A najednou byl na DAMU!

Ladislav: Ještě před zkouškami jsem ho poslal ke kamarádovi Leovi Spáčilovi, který na DAMU učil. Ten řekl, že „by to šlo“, ale že si Ivan musí spravit výslovnost „s“. Ivan je dřič, za půl roku si to spravil.

Ivane, kdy se to ve vás zlomilo, a odklonil jste se od sportu k divadlu?

Ivan: Na gymnáziu jsem byl postaven před otázkou, jestli mám dál dělat basket vrcholově. Jak s oblibou říkám, kdybych měřil o deset centimetrů víc, asi bych u košíkové zůstal. Ale neměřil jsem tolik; navíc mě učitelka češtiny často přemlouvala, abych zkusil herectví, že jsem komediant. Řekl jsem si, že to zkusím.

Ondřej: Sport ale dal bráchovi hodně i pro herectví. Ivan byl zvyklý na sobě denně makat, a to mu zůstalo i když se rozhodl pro hereckou profesi. Spoustu věcí si na sobě vydfel.

Ondřeji, vy jste ke sportu netíhl?

Ondřej: Ale ano, provozoval jsem různé sporty; třeba jsem taky hrál basket. Ještě na rozhraní základní školy a gymnázia jsem byl na soustředění s tím, že byla šance pokračovat v jednom renomovaném basketbalovém oddíle. Ale zvlítily ve mně – řekněme – zábavy anarchistického ražení. Bavily mě party, které se zajímaly o hudbu a alternativní divadlo, ostatně táta o tom už mluvil. Byla to ryzí amatérština, ale mezi těmi lidmi, kteří v tehdejší komunistické zóně rozhodně nebyli tuctoví, jsem byl rád.

Ladislav: Ondřej taky chodil na všelijaké ty poloilegální burzy, kde kupoval a vyměňoval desky, a my jsme měli strach, aby se nám vůbec vrátil domů.

Ivan: Už tenkrát byl Ondřej dost podnikavý. Pamatuji si, jak s kamarády sháněli a vyměňovali kupříkladu různé vzácné samolepky – Good Year, všelijaké Formule a další, a kšeftovali s nimi. Takhle si vydělal třeba na kolo nebo na gramofon.

Ondřej: Už od mládí jsem měl tendenci vydělávat si nějaké peníze, abych byl samostatný a mohl se věnovat svým koníčkům. Je to zvláštní věc – v rodině jsme nic podobného neměli, ani z tátovy, ani z máminy strany. A pointa: teď tyhle tendence přešly na moje syny. Geny prostě fungují.

Ještě ke sportu – pane Trojane, vedl jste k němu své syny cíleně?

Ladislav: Ne, to byla jejich volba...

Ondřej: To musím popřít, odmalička nás ke sportu vedl. Například plavat nás táta učil v době, kdy jsme snad ještě ani neuměli chodit.

Ivan: Na Dobešce jsme hrávali fotbal a občas jsme tátu brávali s sebou. Pro ostatní to bylo ohromné povyražení: táta si obul své polobotky a šel hrát!

Pane Trojane, když se sejdete všichni tři, hodnotíte Ondřejovu a Ivanovu práci?

Ladislav: Většinou ne. Jdu třeba na Ondřejovu premiéru, zpravidla se mi film líbí, jsem rád, že se mu povedl. Tak ho pochválím a tím debaty o práci skončí. Totéž u Ivana: jdu na premiéru, líbí se mi, pochválím ho – a konec. Kluci mě zpravidla nezklamou. S ženou Olgou jsme tomu rádi.

Nikdy vás ničím nezklamali?

Ladislav: Nevzpomínám si.

Ivan: Občas se tátovi třeba něco nelíbilo úplně na sto procent, ale nikdy ne tak, aby nám řekl: Tohle byste dělat neměli.

Ondřej: Myslím, že se tátovi hodně nelíbilo, když Ivan odešel z „velkého“ vinohradského divadla, z téhle „meky“ divadelnictví, od možností, po kterých herci touží a brácha je měl. Ivan se tam navíc uvedl zcela famózně a měl před sebou obrovskou budoucnost. Jenže se domluvil s partou trogloditů a odešel do jakési „díry“, do Dejvického divadla. Táta si myslel, že se Ivan asi úplně zbláznil. On naše kroky prožívá emotivně a skrz sebe, některé věci by řešil jinak, jenže svoje zkušenosti prožíval v jiné době. A popravdě: kdykoliv se pak ukázalo, že naše kroky mají smysl, dal nám zapravdu.

Ladislav: S tím Ivanovým odchodem z Vinohrad to je pravda – říkal jsem tenkrát doslova, že odchází „od zlatých portálů do loutkového divadla“. Ten prostor jsem totiž znal: tam, kde je dnes Dejvické divadlo, byla kdysi tělocvična Orla, kde jsem jako žáček, protože bylo málo holek, hrál princeznu. A sem odešel Ivan z Vinohrad! Nakonec jsem ale uznal, že měl pravdu. Z Dejvického divadla je dnes pojem.

Ivan: Je tu ještě jedna rodinná souvislost. Kdysi jsme ve Viole nazkoušeli pohádku a jeli jsme s ní „na zájezd“ do Dejvic. Až zpětně nám došlo, že šlo zase o tenhle prostor, tedy dnešní Dejvické divadlo.

Když jste u těch rodinných návratů: Ivane, prošel jste mimo jiné i Realistickým divadlem Zdeňka Nejedlého (dnes Švandovo divadlo), kde léta působil i váš otec. Narážel jste tam na jeho stopy?

Ivan: Jistě. Padesát, šedesát procent souboru byli kolegové, kteří s tátou hráli,

mnozí z nich byli dokonce jeho spolužáci z DAMU. Od nich jsem se dozvídal o tátových nezbedných kouscích, což bylo milé. Skutečnost, že jsem začínal ve stejném divadle jako táta, mi přišla symbolická. Bylo to krásné angažmá.

Ladislav: I já na to svoje vzpomínám rád. Byla tam dobrá parta mladých kolegů, tehdy jsem ještě někdy zůstal v klubu i déle. Ale pak to moje žena dobře zařídila: chodila do divadla před koncem představení, spřátelila se s mými kolegy a domů jsme vždycky odcházeli před půlnocí, abychom chytli spojení do Vršovic.

Ondřeji a Ivane, jak jste snášeli být dětmi slavného otce?

Ondřej: Většinou to nebylo nepříjemné. Táta byl vnímán jako skromný člověk, nikdy se nad ostatní nevyvyšoval a své popularity nezneužíval. Druhá strana mince byla, že naše kantorky češtiny automaticky předpokládaly, že musíme recitovat a účastnit se všech těch Pražských vajček a kalichů. Musím ale říct, že táta na nás měl v mnohém velmi pozitivní vliv. Při výchově nebyl autoritativní, myšlením byl možná trochu konzervativní, ale jezdil s námi na kole, trávil s námi prázdniny... Vždycky jsme ho vnímali jako čestného člověka s velkým sociálním cítěním, který nerad kolem sebe viděl veškeré nespravedlnosti a politické křivdy a bez problémů nás vedl k něčemu podobnému. Nikdy nám třeba neřikal: Je to takhle, ale ve škole to říct nesmíte!

Ivan: Táta byl prchlivý – to mám ostatně po něm – ale i v té jeho prchlivosti, když se rozlítl a neuměl moc argumentovat, s ním byla legrace. A k té popularitě: moje děti dnes prožívají něco podobného: stává se, že se za mnou lidé na ulici ohlížejí, oslovují mě a někdy mají i potřebu se s něčím světit. Z vlastní zkušenosti vím, jak se moji kluci cítí.

Ondřej: Nenáviděl jsem situace, kdy jsme s tátou někam šli, on potkal známého a měl tendence nás tomu člověku představovat. Větu „To jsou moji synové!“ jsem nesnášel!

Pane Trojane, dokázal jste se na syny rozčlít?

Ladislav: Samozřejmě! Když jsem klukům za něco huboval, chodil jsem po bytě a klepal do nábytku. A oni se tomu vždycky ohromně smáli! Sice dušeně, aby to nebylo moc poznat, ale smáli.

Ivan: To patří k té legraci: už jsme znali tátovu trasu a věděli jsme, do čeho vždycky klepne, tady do knihovny, tady do stolu...

Ivane, filmografie vašeho otce čítá přibližně sto položek; už se mu blížíte? Ivan: To si nemyslím. Jednak jsem začal s filmováním pozdě, až v pětatřiceti, jednak tolik netočím. V Česku jsem teď natočil film po třech letech – myslím tím snímek *Ve stínu* režiséra Davida Ondříčka. Je pravda, že jsem v tom mezidobí natočil film na Slovensku.

K rodinné filmové spolupráci: Ivan hrál ve dvou Ondřejových snímcích: Medvídko Ondřej produkoval, Želary režíroval...

Ondřej: S bráchou máme intenzivní a otevřené, ale smysluplné umělecké půtky. Přál bych si s ním filmově spolupracovat více, ale jako režisér jsem toho v posledních letech tolik nenatočil. Třeba k tomu dojde – myslím, že jsme oba dozráli k další spolupráci. Zatím ale nemám vhodnou látku. Ani Ivan mi žádnou takovou neposlal.

Ivan: Souhlasím. Prozatímní spolupráce s bráchou byla vždycky dobrá. U filmu *Želary*, který Ondřej režíroval, jsem se toho samozřejmě nejdřív bál, nějaký ten ostych tam byl, ale nakonec to bylo příjemné. A nebráním se nějaké další spolupráci.

Sešli jste se někdy při filmové práci všichni tři najednou?

Ondřej: Ne, pokud nešlo o nějaké medailonky týkající se naší rodiny. Asi v tom je ten vzájemný ostych, o kterém byla řeč.

Ladislav: Ondřeje jako režiséra si vážím, ale hrát u něj nechci proto, aby o nás nemluvili jako o rodinném podniku. Taky je jiný vztah mezi otcem a synem a režisérem a hercem. Možná bych se i trochu stydl.

Ondřej: Vnímám to podobně. V pubertě se člověk vymezuje proti rodičům absolutně, ve třiceti začíná vnímat, že dělá kompromisy, jaké dělali rodiče a chová se k dětem podobně, jako rodiče před lety k němu, tedy že dělá to, co si kdysi striktně zakázal. Po čtyřicetce už se přistihuje, že i podobně smrká a má stejná gesta. To je podobné u Ivana i u mě. Geny se prostě nedají vygumovat. Důkaz: moje žena mi dnes často říká Dědo Ládo! Postupem doby jsem dospěl k tátově představě morálky. Ani nevím, jestli je to věc genetická nebo věc výchovy, ale v člověku to prostě je. Shrnutí: revoluční proces puberty postupně evoluce smyje.

Tomáš Pilát

NAŠE RECENZE

Lehká (sebe)ironie autobiografických povídek Jana Němce

Režisér Jan Němec, nositel Ceny Vladislava Vančury, pojednal bilanci svého života kreativně a s elegantní noblesou: napsal o sobě sbírku povídek. Pod názvem NEPODÁVEJ RUKU ČÍŠNÍKOVI (vydal Torst) vytvořil pásmo poutavých příběhů – „veselých historek z natáčení“, do nichž vtělil dramatické, bouřlivé, humorné, občas i mírně trapné a téměř vždy aspoň lehce erotické životní epizody.

Je to půvabná knížka; dobře se čte mimo jiné i proto, že informovaný čtenář snad-no identifikuje postavy jednotlivých povídek, i když autor plným jménem uvádí jen některé, většinu skrývá za (dešifrovatelnými) iniciálami či pseudonymy. Ale text spolehlivě zaujme i ty, kteří příslušné realie nemohou znát. Autenticita (ostatně někdy spíš pábitelská) totiž není jediný důvod poutavosti Němcových próz. K hlavním pozitivům patří stavba příběhů, svěbytný humor, tempo a spád. Text svižně „odsejpá“ v rytmu promyšleně koncipovaných filmových sekvencí. Napínavé či humorné situace črtá úspornými tahy, nezdržuje se popisy a detaily; děj utne v pravou chvíli jako správný stříhač. Zvláštní kouzlo mají pointy, které jsou nečekané a někdy šokující, a navíc autora – hrdinu příběhů – často vůbec nešetří; bez milosti ho opakovaně odkazují do role outsidersa. Třeba když vypráví o velkolepém rautu v Paříži, který na jeho počest uspořádal věhlasný filmový producent, aby mu pak nad ránem suše sdělil, že to je jediné, co pro něj může udělat, a teď ať si jde po svých.

Nebo když na americké univerzitě studenti zírali na Němcův film ověnčený cenami jako na čínské písmo, a skoro ho vypískali.

Jan Němec řadí své životní příběhy chronologicky: od dětství přes studia, první lásky (lásek je tu vůbec na rozdávání) a kroky ve světě filmu, do báječných šedesátých až k sovětské okupaci; líčí první normalizační zážitky i usilovnou snahu vycestovat ze země. Vrcholí návratem domů po patnácti letech v posledních prosincových dnech roku 1989, kde ho místo květin čeká přísná pasová kontrola...

Nabízí vlastní verzi řady historických i soukromých dějů. Např. o tom, proč byl zrušen v roce 1968 filmový festival v Cannes: kdepak bouřlivě revoluční událostí ve Francii, akci zrušili ve skutečnosti proto, že Francouzi tenkrát neměli v soutěži kloudný film a Češi byli favority na hlavní ceny. Totéž, že pravdivost většiny příběhů nelze ověřit – ale co na tom? Jsou sugestivní, vesměs zábavné a Janu Němci sluší; jsou půvabně sebestředné jako on, přítom srší vřácnou schopností sebeironie. A svědčí o pozoruhodném literárním talentu.

Na počátku jsme nazvali autobiografickou knihu Jana Němce „historkami z natáčení“, ale to je hodně zavádějící; o filmu totiž ve skutečnosti mluví málo, skoro vůbec. Až na čestné výjimky, když např. líčí práci na dokumentu o policejním masakru studentů na přelomu let 1967 a 68, či natáčení prvního dne sovětské okupace v pražských ulicích, se o filmové tvorbě nedovíme téměř nic. A vlastně to nevádí. Dílko je i tak pěkným a barvitým autorským vkladem do příští studie o osobnosti filmového režiséra Jana Němce. *Agáta Pilátová*

NOVÉ KNIHY

Stručnými anotacemi upozorňujeme na některé knižní tituly, jejichž databázi sleduje pro Synchron člen FITESu Miroslav Sígl.

Ján Roháč – Život, styl a dílo jedinečného režiséra (autor Václav Junek, 232 stran, vydal CPRESS). Tvorba, umění a režijní postupy tohoto umělce řadí autor i další literární a kulturní historici k významným pokladům naší popkultury; dokonce lze říci, že jsou pevným základem i současné audiovizuální tvorby. Nezapomenutelný je dodnes projekt Kinoautomat uvedený v premiéře na Světové výstavě Expo v Montrealu v roce 1958. Autor publikace sleduje Roháčovu spolupráci se Semaforem i ostatními divadly. Televizní diváci si dodnes píší o reprízy seriálu Byli jednou dva písaři nebo Hovory H s Miroslavem Horníčkem.

Kinematografie zapomnění. Počátky normalizace ve Filmovém studiu Barrandov 1968-1973 (autor Štěpán Hulík, 478 stran, vydala Academia Praha). Pokus o zachycení přelomového období jednoho z významných období naší kinematografie, kdy nesměly být uváděny do kin mnohé filmy, zamčené na dlouhá léta do nepřístupného trezoru; mohli si je promítat jen komunističtí papaláši a vybraní prominenti. Autor však píše i o snímcích rozpracovaných, leč nikdy už dokončených. Výstižné je líčení konce „nové vlny“ v českém filmovém umění a jejich tvůrců včetně čistek a zrůdného mechanismu; nejsou opomenuti ani loajální tvůrci komunistické totalitní éry.

Zaniklý svět stříbrných pláten. Po stopách pražských biografů (autoři Jaroslav a Miroslav Čvančarovi, 602 stran, vydala Academia Praha). První, byť nikoliv zcela vyčerpávající, nicméně ucelené zpracování pozoruhodného tématu – stará pražská kina. Těch bylo v naší metropoli více než stovka, z nichž snad jen Lucerna, Ponrepo, Světozor či Aero mají ještě dnes své místo na slunci, některé taky díky jiným aktivitám, např. prodejnám levných DVD nosičů. Vynikající je obrazová část s mozaikou starých promítacích kabin, dobových vstupenek, plakátů, majitelů kin, jejich promítačů, ale též kameramanů, režisérů a herců. Oba bratři Čvančarovi – dnes už proslulí dokumentaristé a tvůrci historických publikací – opět zhodnotili své neuvěřitelné archivní bohatství, na něž může být naše kultura právem hrdá.

Dějiny českých médií (autor Jakub Končelík a kolektiv, 312 stran, vydal Portál Praha). Základní studijní podklad pro četné společenskovední obory. Autor (*1975), děkan Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, chronologicky mapuje vývoj našich médií na pozadí světového historického kontextu, uvádí nejdůležitější oblasti médií z hlediska dějin cenzury, legislativy v oblasti tisku, rozhlasu a televize, všímá si také hlavních technologických změn, jež ovlivnily mediální vývoj. Pojímá dějiny komplexně – uvádí tedy též významné osobnosti historie našich médií. Pozoruhodná a velmi rozsáhlá je rovněž celková publicistická činnost tohoto předního mediálního odborníka.

Zpravodajství v médiích (autorka Barbora Osvaldová s kolektivem, 146 stran, vydalo Karolinum Praha). Známa mediální pedagožka a autorka, vedoucí katedry žurnalistiky Institutu komunikačních studií a žurnalistiky Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, dokázala shrnout výsledky diskusí mezi teoretiky a praktiky v mediální oblasti (počínaje nejstarší psanou žurnalistikou přes agenturní, audiovizuální fotožurnalistiku až po současná nová média). Texty různých autorů jsou věnovány jazyku zpráv, pozoruhodná je mj. kapitola o žurnalistice v extrémních podmínkách. Velmi cenné jsou autentické zážitky a zkušenosti z praxe.

Skladba a řád – Český teoretik filmu a televize Jan Kučera (autor Jan Svoboda, 405 stran, vydal Národní filmový archiv Praha). Původně disertační práce je monografií našeho kritika, teoretika, střiháče, kameramana, režiséra a posléze filmového organizátora a pedagoga (1908–1977). Zachycuje tedy vlastně o půlstoletí vývoje české filmové a televizní kultury včetně zrání naší filmologie jako oboru. Kučerův přínos má význam mezinárodní. Díky autorovi Janu Svobodovi je kniha vybavena standardním vědeckým aparátem, soupisem literatury, pramenů, citovaných filmů a televizních pořadů, textovými a fotografickými přílohami. Za doby normalizace musel autor čelit mnoha nepříznivým okolnostem jako badatel, mapující „novou vlnu“ českého filmu, souběžně s publicitou na stránkách tehdejšího časopisu Film a doba.

Mediální právo a práva k nehmotným statkům v České republice (autor Jan Diblík, 259 stran, vydalo nakladatelství Linde Praha). Významná kniha poskytuje uživateli (česky i anglicky hovořícímu) základní přehled o právech pro jednotlivá média v České republice. Jde již o výklad, opírající se o evropskou legislativu a příslušné judikatury. Část knihy se věnuje veřejnoprávním aspektům regulace médií – tisku, televize, a rozhlasu, ale i internetu a reklamě. Druhá část knihy se věnuje výkladu soukromoprávních aspektů mediální regulace, zejména právu na ochranu osobnosti a dobré pověsti, právu autorskému a také o právům souvisejícím s ochranou proti nekalým soutěžním praktikám.

Základní pojmy informačních a komunikačních technologií (autoři Hana a Roman Rohrovi, 40 stran, nakladatelství Gaudeamus Hradec Králové). Výklad a definice pojmů, které vycházejí z mezinárodního syllabu – tedy nejen o hardware a software, ale také o pojmy základů autorského práva, ergonomie a zdravotních rizik, která přinášejí média a používání počítačů. Publikace je vhodná pro osvojení si základních dovedností.

Znáte Nakladatelství knih o filmu a televizi? Představuje prezentaci v mezinárodní databázi, má k dispozici přehled tří milionů firem z 66 zemí, překládá do 26 jazyků. Více o něm: Kompass Czech Republic, s. r. o., Doudova 3, 147 00 Praha 4, telefon 296 337 333 . *Miroslav Sígl*

V RÁMCI MEZINÁRODNÍHO FESTIVALU LIDSKOPRÁVNÍCH DOKUMENTŮ JEDEN SVĚT PROBĚHLA I NĚKOLIKADENNÍ AKCE S NÁZVEM EAST DOC PLATFORM.

East Doc Platform je největší a nejvýznamnější setkání profesionálů v oblasti dokumentárního filmu ve střední a východní Evropě. Celkově se do Prahy na první ročník této akce sjelo více než 160 východoevropských režisérů a producentů a více než 70 klíčových světových televizních producentů, nákupčích, distributorů, zástupců mezinárodních festivalů, sales, fondů i institucí. Letos bylo na akci prezentováno 88 filmů připravovaných a více než 60 dokončených. Videotéka nabídla přes 300 snímků dokončených. Celkově se tak za 12 let působení s pomocí IDF podařilo dokončit přes 150 filmů a více než 800 dokumentů vstoupilo do mezinárodní distribuce.

East Doc Platform navazuje, doplňuje a zastřešuje aktivity, které Institut dokumentárního filmu do loňského roku pořádal na Mezinárodním festivalu dokumentárních filmů Jihlava. První ročník proběhl v samém centru Prahy – v Paláci Archa a Divadle Archa.

Programová koordinátorka Institutu dokumentárního filmu Hana Rezková vyzdvihla nesnadný organizační úkol: „Pro Institut dokumentárního filmu bylo ohromnou výzvou uskutečnit ve velmi krátkém čase tak náročný přesun většiny našich stěžejních aktivit do Prahy. Jsem velmi ráda, že se nám podařilo najít tolik výjimečných připravovaných filmů, které se zde dokonce mohly představit. Věřím, že se to podařilo i díky tomu, že východo-

evropskou tvorbu dlouhodobě sledujeme a s filmaři jsme po celý rok v blízkém kontaktu. Proto si také vážím pozitivních ohlasů hostů i návštěvníků East Doc Platform, díky kterým mám pocit, že se nám navíc podařilo udržet specifický charakter akce se svou vstřícností k filmařům a jistou dávkou humoru. Pražské prostředí a březnový termín, který nekoliduje s dalšími podobnými akcemi, navíc poprvé významné hosty z řad filmových profesionálů, jakými jsou šéfproducent American Documentary / POV Simon Kilmurry nebo Tabitha Jackson z britského Channel 4. IDF si zároveň cení toho, že první ročník East Doc Platform proběhl ve spolupráci s velkou prestižní mezinárodní akcí – Mezinárodním festivalem dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět.

„Přínést setkání filmových profesionálů do Prahy bylo od Institutu doku-

mentárního filmu jednoznačně dobré rozhodnutí a my doufáme, že v příštím roce se nám podaří ještě více propojit naše programové aktivity a vytvořit unikátní událost cílící jak na široké publikum, tak na filmovou industry,“ řekla ředitelka festivalu Jeden svět Hana Kulhánková.

Jako každý rok do svých aktivit IDF vkládá zřetelný grafický a architektonický koncept, kterým reflektuje interní či současná dokumentární témata. Po loňském vizuálním stylu On the Road, předestírajícím cestu IDF do Prahy, jsme se letos ve spolupráci s uměleckým kolektivem Mütanta rozhodli design East Doc Platform věnovat autorské dokumentaristce, která v mnohých případech vzniká ze doslova “na koleni.” Proto jste na East Doc Platform mnohokrát spatřovali heslo, kterým IDF tvůrce burcuje k natáčení za jakýchkoliv podmínek: Just Do It!

IDF JE AKTIVNÍ PO CELÝ ROK

Institut dokumentárního filmu děkuje všem, kteří jej v přípravách i průběhu East Doc Platform podporovali a s jejichž pomocí bude v úspěšné práci jistě pokračovat i nadále. Ačkoliv je East Doc Platform největší akcí, kterou IDF letos pořádá, jde pouze o jedno zastavení v řetězci celoročních aktivit.

Hned během dubna začne IDF vybírat připravované východoevropské dokumenty na celoroční workshop autorského dokumentu Ex Oriente Film. Jeho první část proběhne v červnu a autoři 14 projektů ze střední a východní Evropy se na něm budou věnovat jak dramaturgickému, tak produkčnímu vývoji svých připravovaných filmů. Druhý workshop proběhne v říjnu během MFDF Jihlava, kde IDF zároveň otevře již devátý roč-

ník svého dokumentárního trhu East Silver. Mezi celoroční a průběžné aktivity patří také program Doc Launch, podporující bývalé účastníky veřejných prezentací během celého vývoje až po dokončení filmu formou dramaturgických konzultací a podporou na mezinárodních dokumentárních festivalech a trzích. Denně aktualizované informace o východoevropském dokumentu přináší portál www.DOKweb.net a českým dokumentaristům se bude během celého roku věnovat projekt Český dokument. Během letošního července IDF také zahájí novou spolupráci s festivalem Academia Film Olomouc, jenž se v současnosti řadí mezi nejvýznamnější festivaly v oblasti populárně-vědeckého filmu.

Hana Rezková, IDF

EX ORIENTE FILM

Připravujete autorský dokument a hledáte informace, konzultace a podporu pro jeho vývoj, produkci a distribuci v celoevropském měřítku? Institut dokumentárního filmu právě přijímá přihlášky na Ex Oriente Film 2012 – celoroční mezinárodní workshop pro autorské dokumentární projekty ze střední a východní Evropy. Od letošního roku se mění celý harmonogram Ex Oriente Film – uzávěrka, do které je možné přihlašovat projekty na příští ročník, nyní připadá na 20. dubna.

Ex Oriente Film je mezinárodní workshop autorského dokumentárního filmu, který podporuje jeho vývoj a financování v celém regionu střední a východní Evropy. Během trojice workshopů konaných v průběhu jednoho roku získají režiséři a producenti pomoc a rady zkušených evropských producentů, režisérů, AV expertů a televizních producentů při vývoji námětu i finanční strategie svého snímku. Celoroční program Ex Oriente Film vyústí do koprodukčního setkání East European Forum, na kterém dokumentaristé dostanou šanci získat pro svůj projekt finance od evropských a amerických televizí. Na tři pobytové workshopy programu Ex Oriente Film a závěrečné prezentace East European Fora pak navazuje program následné podpory Doc Launch, který autory – bývalé účastníky provází až do doby dokončení filmu.

UZÁVĚRKA PŘIHLÁŠEK DO WORKSHOPU EX ORIENTE FILM: 20. dubna 2012

Data a místa konání jednotlivých workshopů:

1. workshop “Find Your Originality”: červen 2012, ČR (bude upřesněno)
2. workshop “Production & Story Development”: říjen 2012, Jihlava
3. workshop “The Market Opens”: březen 2013, Praha

Účastníci: z přihlášek bude vybráno 14 projektů, tj. workshopu se zúčastní 28 tvůrců – 14 týmů složených z režiséra a producenta.

Účastnický poplatek za vybraný projekt činí 1.500 euro. Tato částka zahrnuje celkové náklady na ubytování a náklady na obědy a občerstvení na všech třech workshopech pro jednu až dvě osoby.

Stipendium: účastníci z Bulharska, České republiky, Estonska, Chorvatska, Litvy, Lotyšska, Maďarska, Polska, Rumunska, Slovenska a Slovinska, kteří prokáží, že jejich dokumentární projekt nebyl podpořen z žádných podpůrných fondů, mohou žádat o stipendium pokrývající část výloh za ubytování a účastnický poplatek.

Podmínky účasti: Podmínkou účasti na Ex Oriente Film je aktivní znalost angličtiny a osobní účast režiséra i producenta projektu na všech třech workshopech.

EX ORIENTE FILM KROK ZA KROKEM

1. workshop “Find Your Originality”

Místo konání: Česká republika

Doba konání: šest dní, červen 2012 (datum bude upřesněno)

Hlavním tématem prvního setkání je inspirace. Účastníci pracují hlavně na zpracování tématu dokumentárního projektu, přičemž se zaměřují zejména na námět a protagonisty filmu, rozbor silných a slabších stránek projektu a jeho mezinárodní rozměr. Zpracovávají současně návrh základního plánu pro strategii produkce a financování filmu vycházejícího ze systému evropského financování, grantů a TV stanic. Rozvoj projektů a komunikačních dovedností probíhá ve skupinách i při individuálních schůzkách a účastníci získávají zpětnou vazbu od televizních producentů i předních evropských tvůrců.

2. workshop “Production & Story Development”

Místo konání: Jihlava

Doba konání: šest dní, 24. – 30. října 2012

Druhé setkání se zabývá způsoby financování, sestavováním rozpočtu v souladu se standardy EU, právními aspekty koprodukce, strategiemi pro výběr televizních producentů a vhodného televizního formátu či hlubším kreativním vývojem projektů. Pro režiséry a producenty je připraven oddělený program, v jehož rámci autoři souběžně zdokonalují odlišné aspekty projektu – režiséři pracují na srozumitelnosti příběhu a protagonistů, rozšiřují mezinárodní rozměr příběhu a dokončují trailer, zatímco

producenti připravují plány financování, konzultují podrobné návrhy rozpočtu a zdroje financování.

3. workshop "The Market Opens"

Místo konání : Praha

Doba konání: sedm dní, 4. – 10. března 2013

Třetí setkání je věnováno hlavně praktickým dovednostem, které jsou důležité pro úspěšnou prezentaci projektu. Hlavními teoretickými tématy jsou plán pro distribuci a sales, techniky vyjednávání po prezentacích i komunikační strategie, jejichž cílem je získat pro projekt účast a podporu evropských TV stanic. Teoretické části workshopu se prostřednictvím případových studií, které prezentují TV producenti, nezávislí producenti a distributoři, zabývají otázkami mezinárodní koprodukce. Workshop zakončí veřejné prezentace projektů, East European Forum

Účastníkům workshopu Ex Oriente Film a jejich projektům následně dále pomáháme v rámci programu následné podpory Doc Launch.

Celoroční konzultace: Stěžejním aspektem programu Ex Oriente Film jsou celoroční online konzultace, které vedou zkušení titoři a nezávislí producenti z celé Evropy.

Výsledky výběru projektů do Ex Oriente Film 2012 budou zveřejněny během května 2012 na www.DOKweb.net.

Kontakt:

Veronika Lišková, Koordinátorka programu

email: veronika@dokweb.net

Institut dokumentárního filmu (IDF)

Školská 12, Praha 1, 110 00

Česká republika

NOVÉ KINO 2012: KOMPLEXNÍ VZDĚLÁVACÍ PROJEKT PRO PROVOZOVATELE KIN V ÉŘE DIGITALIZACE

Velmi rychlé rozšíření digitální technologie staví všechny provozovatele kin před novou situací. Jak nadále provozovat nedigitalizované kino v digitální éře? Jak se naopak orientovat v přebohaté nabídce filmů a alternativních obsahů pro digitální kina? Všechny novými nároky na dramaturgii, marketing, technické vybavení a znalosti a také všemi možnostmi, které přináší digitalizace, provede provozovatele kin celoroční cyklus praktických seminářů a konferencí Nové kino, které pořádá od 27. března 2012 sdružení Pro-digi za podpory Nadace Open Society Fund.

Celkem šest seminářů a dvě konference v rozmezí dat 27. března až 11. prosince 2012 představí kinařům nové možnosti, výzvy i nástrahy nové éry v provozování kin, ať už prošla digitalizací, či nikoliv. Pět ze šesti seminářů projektu bude probíhat v Praze v kině Světozor, jeden seminář se uskuteční v rámci Letní filmové školy v Uherském Hradišti. Obě konference budou otevřeny nejen účastníkům projektu. První proběhne 17. dubna v rámci Dnů evropského filmu v Praze a závěrečná 11. prosince opět v kině Světozor.

„Vzdělávání provozovatelů kin je kromě několika konferencí během roku na téma digitalizace, Letní filmové školy či Programovacího semináře pořádaného AČFK prakticky nulové. Po likvidaci společnosti Kinotechnika a.s. není k dispozici dokonce ani středisko pro školení promítačů. A protože bez dobrých promítačů a bez osvědčených a informovaných vedoucích a provozovatelů kin to v naší kinobranži půjde jen velmi těžko, rozhodli jsme se realizovat projekt Nové kino 2012,“ vysvětluje záměr koordinátor Petr Vítek ze sdružení Pro-digi.

Semináře vedené formou projektových workshopů pro 30-40 účastníků pomohou zodpovědět na otázky, s nimiž se vedoucí kin v dnešní době potýkají.

Digitální kina jsou dnes konfrontována s úplně novou situací, kdy jsou zahlacena přebytkem nabídky filmů včetně 3D, alternativního obsahu a dalších projektů, které v nedigitální éře nebyly možné. Jak se v nabídce vyznat

a dramaturgicky ji uchopit? Jak to, že s bohatším programem neroste automaticky návštěvnost? Tomuto problému se budou věnovat semináře zaměřené na dramaturgii a PR nebo konkrétní přednášky o alternativním obsahu. Další semináře budou pamatovat na složitější otázky autorského práva spojené s novým obsahem a právní aspekty související s provozováním kina obecně.

Provozovatelům analogových kin se bude celý projekt snažit nabídnout cesty, jak provozovat kino v digitální době bez digitalizace. Jaké jsou možné postupy k zachování kina do technologické přeměny, jaké jsou možnosti dramaturgie, propagace, financování? Seminář seznámí provozovatele s tím, jakým způsobem se připravit na vlastní proces digitalizace, včetně přípravy veřejné soutěže na dodavatele technologie.

Kdo a jak se může akreditovat

Roční účastnický poplatek je stanoven na 4.000 Kč za kino. Akreditace je přenosná, a tedy za jedno kino se mohou různých seminářů účastnit různí zástupci dle tématu jednotlivých workshopů. Další zástupce kina se může v případě volné kapacity připojit za jednorázový poplatek 400 Kč za jeden seminář.

Cena zahrnuje učební materiály, občerstvení během seminářů a konferencí, garantovanou akreditaci na veřejné konference a v jedné je krátkodobá festivalová akreditace na Letní filmovou školu na období konání seminářů.

Členům AČFK, ASFK a APK je poskytována sleva 300 Kč, tedy roční poplatek ve výši 3.700 Kč. Slevy nelze kumulovat.

Semináře budou probíhat v Malém a Velkém sále kina Světozor (Vodičkova 41, Praha 1), dále pak v post-produkčním studiu a seminář věnovaný 3D technologiím bude spojen s návštěvou dalších pražských kin vybavených 3D technologií.

Přihlášky a informace naleznete na www.novekino.cz.

Press kontakt: Petr Vítek | info@novekino.cz | tel. +420 608 300 433

KDO ZASEDÁ V RADĚ ČT?

Chcete-li zjistit, kdo je v současné době členem Rady České televize, můžete na internetovém vyhledávači vyfukat stránky Rady České televize. Budete úspěšní – stránka www.ceskatelevize.cz/rada-ct/clenove-rady/ nabízí aktuální složení rady, včetně fotografií jednotlivých členů a jejich telefonního spojení. Jediné, co se – vyjma tří radních – nedozvíte, jsou jejich životopisy. Takže jste zase na začátku a můžete v internetovém vyhledávači hledat znovu.

MEDIÁŘ

Zajímáte-li se o média, reklamu a marketing pak si do svých oblíbených internetových adres přidejte server www.mediar.cz. Je pod ním podepsán redaktor Ondřej Aust, který svého času o této problematice velmi zasvěceně psával do Lidových novin, a také moderoval pár našich Čtvrtletníků.

-red-

JIŘÍ HILMAR – VÝSTAVA FILMOVÝCH PLAKÁTŮ

Filmová galanterie Terryho ponožky a kino Světozor pořádají další autorskou výstavu z cyklu ZLATÁ ÉRA ČESKOSLOVENSKÉHO FILMOVÉHO PLAKÁTU.

Patnáctým pokračováním výstavního cyklu je výstava plakátů Jiřího Hilmara, žijícího autora, jenž roku 1969 emigroval do Německa, kde se prosadil i profesně. Pražská expozice bude vůbec první autorovou výstavou, která představí jeho plakátovou tvorbu.

Jiří HILMAR patří k výrazným autorům československého filmového plakátu. Jeho první plakát k filmu *Eskadra netopýřvznikl* v roce 1959, poslední pak – před jeho odchodem do emigrace – byl v roce 1968 plakát k filmu *V zemi Inků*. Celkem vytvořil pro Ústřední půjčovnu filmů 55 plakátů. Kultovními a velmi vyhledávanými se staly jeho plakáty k filmům Jeana-Luka Godarda *Bláznivý Petříček* a *U konce s dechem*. Do zlatého fondu československého plakátu pak patří plakáty k filmům: *Kdyby tisíc klarinetů*, *Dýmky*, *Najatý vrah*, *Olympiáda Tokyo* a *Poklad na stříbrném jezeře*. Jiří Hilmar byl oceněn v roce 1962 Čestným uznáním za kolekci filmových plakátů při Mezinárodní výstavě filmového plakátu v Karlových Varech.

Výstava ve foyeru pražského kina Světozor potrvá do 15. června.

Pavel Rajčan

O autorovi

Malíř, sochař, grafik

Narozen 28. 5. 1937 v Hradci Králové.

V letech 1952 – 1956 studoval na Střední uměleckoprůmyslové škole v Praze u prof. Richarda Pípalu. Od roku 1969 žije v Německu v Gelsenkirchenu. Byl zakládajícím členem Klubu konkréťistů. Do výtvarného povědomí vstoupil svými optickými reliéfy, které patřily do vlny tzv. rituálně kinetických optických struktur. V Německu prošel obdobím tzv. proticivilizačních akcí, jež znamenaly návrat k přírodě a měly blízko k tehdejšímu procesuálnímu umění či arte povera. V padesátých a šedesátých letech se věnoval užité grafice, především filmovým plakátům a knižním obálkám.

25. FESTIVAL ČESKÝCH FILMŮ

22.–28. DUBEN 2012

finále
plzeň

CO DOKÁŽE FILM

www.filmfestfinale.cz